SPRAWOZDANIE

WYDZIAŁU

TOWARZYSTWA GIMNASTYCZNEGO

„SOKÓŁ“

WE LWOWIE

za rok 1890/91.

WE LWOWIE.
NAKŁADEM TOWARZYSTWA.
I. Związkowa Drukarnia we Lwowie.
1891.

SPRAWOZDANIE

WYDZIAŁU

TOWARZYSTWA GIMNASTYCZNEGO

„SOKÓŁ“

WE LWOWIE

za rok 1890/91.

WE LWOWIE.
NAKŁADEM TOWARZYSTWA.
I. Związkowa Drukarnia we Lwowie.
1891.

Walne Zgromadzenie!

Na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia z d. 16. kwietnia 1890 objęli zarząd spraw naszego Towarzystwa jako prezes: Dr. Krówczyński Żegota; jako wiceprezes: Dr. Dzięblzielewicz Antoni; jako wydziałowi: Bieńkowski Feliks, Dr. Czarnik Kazimierz, Dr. Fiszer Xawery, Friedrich Edward, Gąsiorowski Ferdynand, Dr. Heppe Tadeusz, Dr. Kucharski Piotr, Lang Justyn, Latour Jan, Dr. Pawlikowski Kazimierz, Targoński Paulin i Wallek Alojzy; jako zastępcy wydziałowych: Adam Ernest, Barański Franciszek, Kamieński Edmund i Zagórski Franciszek; jako rewidenci: Dr. Goldmann Bernard i Włoszyński Ferdynand.

Z uchwały wybranego Wydziału objął funkcyą dyrektora — Dr. Czarnik, jego zastępcy — Dr. Fiszer, sekretarza — Lang, jego zastępcy — Adam, skarbnika — Targoński, jego zastępcy — Gąsiorowski, gospodarza — Dr. Pawlikowski, jego zastępcy — Friedrich, administratora „Przewodnika gimnastycznego“ — Dr. Heppe, jego zastępcy — Kamieński, bibliotekarza — Bieńkowski, jego zastępcy — Barański.

W ciągu roku 1890 zaszły następujące zmiany. Wskutek ustąpienia Dr. Pawlikowskiego powierzono urząd gospodarza — Friedrichowi, jego zastępcy — Wallekowi; a rzeczywistym wydziałowym został — Adam, gdy zaś tenże ostatni ustąpił — Barański, funkcyą zaś zastępcy sekretarza objął — Kamieński.

Powyższą uchwałą zleciło Walne Zgromadzenie wybranemu Wydziałowi:

a) uzyskanie zatwierdzenia uchwalonych zmian statutu;

b) sprawozdanie o wnioskach członka Towarzystwa, p. Południewskiego, zmierzających do dalszych zmian statutu;

c) zeznanie deklaracyi co do bezpłatnego odstąpienia gminie miasta Lwowa na rozszerzenie i regulacyę ulicy Sokoła pasma gruntu z realności pod l. 409 $^1/_4$ wynoszącego 10 sążni kwadrat., i pasma gruntu z realności pod l. 876 $^1/_4$ wynoszącego 14 sążni kwadr.

Reskryptem z d. 10. października 1890 do l. 70519 zatwierdziło Wys. c. k. Namiestnictwo uchwalone zmiany statutu, skutkiem których w ustępie 1. §. 17. w miejsce wyrazów „ $^1/_5$ część" obowiązują obecnie wyrazy „ $^1/_{10}$ część", zaś w ustępie 1. §. 19. w miejsce wyrazów „jednej czwartej" obowiązują wyrazy „jednej dziesiątej", a w miejsce ułamka „ $^2/_5$" wszedł ułamek „ $^2/_{10}$". Dla uniknienia wydatków zaniechał Wydział przedrukowania zapasowych egzemplarzy dotychczasowego statutu, gdyż dokonane w nim zmiany może każdy członek Towarzystwa uwidocznić bez trudu.

Sprawozdanie o wnioskach druha Południewskiego zmierzających do tego, aby w statucie naszym znalazły miejsce postanowienia w §§.:

18., że Walne Zgromadzenie uchwala roczny budżet i udziela Wydziałowi absolutoryum za rok ubiegły;

23., że Wydział ma pieczę nad należytem utrzymaniem majątku Towarzystwa, wykonuje uchwały Walnego Zgromadzenia, asygnuje wydatki w budżecie przewidziane, nie przewidziane zaś do wysokości 100 zł.;

25., że przewodniczący może zasystować uchwałę Wydziału, musi jednak w przeciągu trzech tygodni zdać o tem sprawę Walnemu Zgromadzeniu ad hoc zwołać się mającemu.

Umieszczone na porządku dziennym obrad dzisiejszych będzie przedmiotem ostatecznej decyzyi Walnego Zgromadzenia.

Deklaracyą wymienioną pod *c)* zeznał prezes i dyrektor Sokoła wobec c. k. notaryusza Wnego p. Franciszka Wolskiego, któremu przy tej sposobności winniśmy wyrazić publiczne podziękowanie za bezinteresowne załatwianie spraw Sokoła wymagających interwencyi notaryalnej.

Ustępujący dziś Wydział uważał śladem swych poprzedników rozbudzanie poczucia potrzeby i zbawienności gimnastyki w najszerszych kołach społeczeństwa jako główną zasadę swoich czynności. Poczucie to wzrasta, co prawda, może nie w takich rozmiarach, jakby tego życzyć i spodziewać się należało, ale nie wolno zapominać, że ono musi walczyć z głęboko, niestety, zakorzenioną obojętnością o zdrowie, o racyonalną równowagę sił umysłowych i fizycznych, tudzież z uprzedzeniami rozmaitego rodzaju, które naszemu społeczeństwu tak są właściwe.

Umiemy naśladować i przyswajać sobie wszystko co, nas ośmiesza i rujnuje, odtrącamy, coby nas dźwignąć i odrodzić mogło. Nie wolno nam jednak rozpaczać. Ludzie prawdziwie inteligentni i całe dziennikarstwo krajowe, któremu należy się pełne nasze uznanie za nader skuteczne popieranie przewodniej myśli naszego Towarzystwa, reprezentacye kraju i gminy król. stoł. miasta Lwowa, które zasilają nas subwencyami, władze szkolne, które naszemu zakładowi powierzają uczniów szkół średnich i wydają systematyczne rozporządzenia zmierzające do tego, aby nauka gimnastyki była w szkołach przymusowym środkiem kształcenia i pielęgnowania zdrowia i sił fizycznych młodzieży naszej — oto sprzymierzeńcy nasi i protektorowie, którzy przy dobrych naszych chęciach i usiłowaniach — a tych nam nie brak i nie zabraknie — dopomogą do przełamania twardych lodów obojętności i uprzedzeń. Pękają one zresztą coraz dalej, a nie dopuścimy się samochwalstwa twierdząc, że działalność ustępującego Wydziału przyczyniła się do tego w znacznej mierze.

Dążeniem naszem było wpływać wedle możności na zakładanie Towarzystw gimnastycznych w miastach prowincyonalnych, popierać rozwój Towarzystw już istniejących, zyskiwać dla Sokoła młodzież akademicką a dla szkół sokolich — szkolną i wpływać na szerszy ogół w kierunku większego zainteresowania się sprawą fizycznego zdrowia społecznego.

Otóż jako oddziały Sokoła lwowskiego powstały w ciągu r. 1890 Towarzystwa gimnastyczne w Drohobyczu i w Łańcucie, a spodziewamy się, że w trzech innych miastach stanie się niedługo to samo; istniejące zaś już przed tem oddziały nasze w Tarnowie, w Stanisławowie, w Przemyślu, w Kołomyi, w Tarnopolu, w Rzeszowie, w Wadowicach, w Nowym Sączu, w Stryju, w Sanoku, w Jarosławiu i w Samborze wykazują powolny wprawdzie, ale jak na stosunki małomiejskie, wcale pomyślny rozwój. Wprawdzie Towarzystwa gimnastyczne w Oświęcimie i w Jaśle nie dają od dłuższego czasu znaków życia, choć co do ostatniego są wszelkie, bardzo uzasadnione nadzieje ożywienia go napowrót, to natomiast z radością możemy zaznaczyć, że ruchliwy oddział tarnopolski ustalił się już znakomicie, bo we wrześniu 1890 dokonał poświęcenia kamienia węgielnego własnej sali na gruncie otrzymanym od Reprezentacyi miejskiej a już w styczniu 1891 odbył w niej walne zgromadzenie, że oddział rzeszowski nabył już grunt pod budowę własnej sali a Reprezentacya gminy tamtejszej wybuduje dlań gmach gimnastyczny własnym kosztem, że oddział przemyski otrzymał już od Reprezentacyi miejskiej grunt potrzebny i już z wiosną r. 1891 rozpocznie budowę sali. Nie wątpimy też, że oddział tarnowski zwalczy nareszcie rozliczne przeciwności pochodzące ze strony żywiołów nieprzychylnych Sokołowi, i że zabiegi oddziałów sądeckiego i sanockiego około uścielenia własnego gniazda dzięki energii swych zarządów pomyślnym zostaną uwieńczone skutkiem. Nie przeczymy, że pomienione oddziały nasze mogły względnie mogą dojść do własnych sal gimnastycznych tylko przy wydatnej pomocy ze strony miejscowych Reprezentacyi gminnych, ale nie wolno zapominać, że sprawa podjęta przez Sokołów ma doniosłość społeczną a zatem wszelkie prawo doznawania poparcia z funduszów publicznych.

Życiu i rozwojowi Towarzystw gimnastycznych już istniejących dopomagaliśmy głównie zapomocą wydawanego przez nas organu, o czem bliżej wspomniemy we właści-

wem miejscu, a nie wątpimy, że utrzymywanie ciągłej łączności z naszymi oddziałami tudzież z Towarzystwami samoistnemi służyło idei naszej dodatnio. Do tego celu zmierzała też wycieczka urządzona w d. 8. czerwca 1890 do Stanisławowa, gdzie odtąd według wiarogodnych zapewnień życie sokole żywszem odezwało się tętnem. Do utrzymania tej łączności zmierzał wniosek druha Bieńkowskiego, aby skłonić wszystkie Towarzystwa sokole do łącznego wydawania rocznych sprawozdań; wniosek ten dałby się zrealizować najlepiej w ten sposób, gdyby wszystkie Towarzystwa sokole przesełały sobie nawzajem roczne swe sprawozdania drukowane jednostajnie pod względem formatu, coby dla historyi rozwoju Sokolstwa nieoszacowanem mogło być materyałem, a w bibliotekach sokolich mnożyło zbiory książkami dla nich bardzo pożądanemi i właściwemi. Z niniejszem sprawozdaniem uczynimy początek.

Na rażące stronienie młodzieży od naszych Towarzystw utyskują wszystkie gniazda sokole, a najsłuszniejszy do niej żal może mieć Kraków i Lwów jako ogniska skupiające setki młodzieży uniwersyteckiej. Ustępujący Wydział przyznawał akademikom wszelkie możliwe ulgi w granicach statutu, aby ich zachęcić do gromadnego zapisywania się do Sokoła, a w dniu obchodu 24. rocznicy jego istnienia otrzymał uroczyste zapewnienie z ust reprezentantów młodzieży uniwersyteckiej i politechnicznej, że takowa w krótkim czasie przystąpi gromadnie do naszego Towarzystwa, którego doniosłe obywatelskie zadanie rozumie i akceptuje.

O nauce gimnastyki dla młodzieży szkolnej podajemy bliższe daty w miejscu właściwem, tu zaś zaznaczamy, że było najtroskliwszem staraniem ustępującego Wydziału, a powinno niem być dla każdego Wydziału przyszłego, aby tę naukę otoczyć szczerą a serdeczną opieką, bo właśnie nasza dziatwa szkolna przeciążona umysłowo, wątła i anemiczna potrzebuje najbardziej równoczesnego kształcenia sił fizycznych, ruchu i hartu ciała, który musi odbić się także w harcie ducha i woli.

W kierunku tym powinno właściwie działać państwo przez racyonalny ustrój szkolnictwa, przez uznanie nauki gimnastyki jako przedmiotu obowiązkowego, przez budowanie odpowiednich sal gimnastycznych i urządzanie boisk przy nowo powstających gmachach szkolnych i przez odpowiednią dotacyą fachowych nauczycieli, gdy atoli stan dotychczasowy pozostawia wiele do życzenia pod każdym względem, a mimo dodatnich w tym kierunku zarządzeń szkolnych magistratur — nie ma nadziei, aby już wkrótce stało się to, co w interesie państwa dla dobra jego przyszłych obywateli stać się powinno, przeto na razie muszą Towarzystwa gimnastyczne przejąć na siebie przynajmniej w drobnej części obowiązek ciążący na państwie. Nasze Towarzystwo jest o tyle szczęśliwe, że rozporządza kilkoma fachowemi siłami nauczycielskiemi i że skutkiem tego doznaje moralnego i materyalnego poparcia, o którem wspomnieliśmy wyżej. W szczególności podnosimy, że Wysoka c. k. Rada szkolna krajowa na przedstawienie ustępującego Wydziału podwyższyła z rokiem szkolnym 1890/91 wynagrodzenie za naukę gimnastyki udzielaną w naszej sali uczniom gimnazyum akademickiego i niemieckiego z dotychczasowej kwoty 250 zł. na 300 zł. za każde gimnazyum, a Świetna Rada miejska przyznała nam na r. 1890 dalszą subwencyę w kwocie 600 zł. na drugi kurs teoretyczno-praktyczny nauki gimnastyki dla nauczycieli, który rozpoczął się w d. 1. listopada 1890 i pomnoży zastęp kandydatów na nauczycieli gimnastyki w szkołach ludowych i średnich, gdyż biorą w nim udział także słuchacze filozofii, a nadto ułatwi naszym oddziałom pozyskanie sił fachowych, w braku których nie mogą uzyskać pozwolenia na udzielanie uczniom szkolnym nauki gimnastyki. Pierwszy kurs nauczycielski trwał do końca marca 1890 i przysposobił do egzaminu 10 kandydatów. Na drugi zapisało się 54 słuchaczy. Wykładów teoretycznych podjęli się obok prezesa Towarzystwa pp. profesorowie Drowie Kadji, Szpilman tudzież Piotrowski, którym z całą przyjemnością wyrażamy niniejszem szczerą

podziękę za chętne i bezinteresowne usługi obywatelskie około rozwoju idei naszej.

Nie możemy też pominąć tej sposobności, aby podnieść z głęboką wdzięcznością uchwałę Rady miejskiej wyznaczającą na wniosek jej członka a prezesa Towarzystwa subwencyą w kwocie 1000 zł. przeznaczoną na urządzenie korpusów wakacyjnych i boiska dla dziatwy szkolnej.

Zainteresowaniu szerszego ogółu sprawą fizycznego zdrowia społecznego były poświęcone nasze publiczne występy. W tym celu właśnie urządziliśmy w d. 11. lutego 1890 publiczne ćwiczenia uczniów Towarzystwa, w d. 27. kwietnia 1890 uroczysty obchód 23. rocznicy założenia naszego Sokoła, z którym połączyliśmy uczczenie 15 letniej pracy w ciężkim zawodzie nauczycielskim sympatycznego druha i naczelnika Antoniego Durskiego, dalej w d. 7. grudnia 1890 uroczysty obchód 6. rocznicy sprowadzenia się do własnego gmachu, następnie w d. 22. lutego 1891 uroczysty obchód 24. rocznicy założenia Towarzystwa, a wreszcie w d. 17. marca 1891 publiczne ćwiczenia uczniów Towarzystwa. Jesteśmy przekonani, że podobne uroczystości, mianowicie zaś wstępne ich zagajenia i gimnastyczne produkcye członków względnie uczniów Towarzystwa muszą być tą wytrwałą i nieustanną kroplą, która wyżłabia najtwardszy kamień niechęci lub obojętności. Do tego samego celu zmierzał odbyty w sali naszej w d. 4. stycznia 1891 publiczny odczyt zasłużonego założyciela parku krakowskiego profesora Dra Jordana „o zabawach młodzieży“, odczyt, który na zgromadzonych licznie słuchaczach bardzo potężne wywarł wrażenie, a który powoduje nas złożyć czcigodnemu prelegentowi najserdeczniejsze podziękowanie.

Wielką i nigdy nie zapomnianą dla każdego Sokoła pamiątką łącznego wystąpienia publicznego wszystkich Sokołów polskich będzie udział nasz w uroczystem, wiekopomnem złożeniu na Wawelu prochów nieśmiertelnego wieszcza naszego Adama. Sokół lwowski jako najstarszy pomiędzy liczną już dziś rzeszą sokolą podniósł pierwszy

myśl, aby wszystkie Towarzystwa gimnastyczne rozsiane po Galicyi i Wielkiem Księstwie Poznańskiem zamanifestowały podczas powyższej uroczystości jedność zasad i dążności wysłaniem licznych, ile można, deputacyi, któreby pod wspólnym sztandarem wzięły udział w uroczystym pochodzie pogrzebowym, i aby tę jedność zaznaczyły jednym jedynym wieńcem od całego sokolstwa polskiego. Myśl tę przyjęto i urzeczywistniono w sposób przynoszący chlubę znanej karności Sokołów.

Nie wszystkie Towarzystwa nasze mogły wysłać deputacyę, ale wszystkie bez wyjątku przyjęły i pochwaliły myśl rzuconą i przyczyniły się do wystąpienia godnego Sokołów, którym dziś tylko zaślepienie stronnicze albo złość niezrozumiała mogą odmówić służby i zasługi obywatelskiej. Nie bez pewnego symbolicznego znaczenia było miejsce, które nam przeznaczono w uroczystym pochodzie. Przed nami mianowicie postępowała deputacya Towarzystwa tatrzańskiego z ogromnym wieńcem z kosodrzewiny złożonym na barkach przewodników zakopańskich, za nami deputacye dziennikarzy, literatów i artystów. Przodem tedy najdzielniejszy odłam ludu naszego przechowujący w sercach przystępnych dla pojęć wolności i swobody poetyczną legendę o wiekopomnym śnie na skałach tatrzańskich naszego Chrobrego z drużyną rycerską, środkiem my, jako wyznawcy i krzewiciele zasady, że duch zdrowy tylko w zdrowem zamieszkiwa ciele, za nami ci, których płomienne słowo i natchnione utwory stoją na straży narodowego pamiątek kościoła... W grupie Sokołów niesiono przodem śliczny sztandar Sokoła krakowskiego, tuż za nim niósł srebrny wieniec od sokolstwa polskiego reprezentant Sokoła lwowskiego, zastępca dyrektora Dr. Fiszer, dalej szedł oddzisł Sokołów krakowskich, za nimi niesiono sztandar Sokoła lwowskiego, za którym postępował długi szereg Sokołów; — pochód zamykał drugi oddział Sokołów krakowskich. Wystąpiliśmy wszyscy — z małymi wyjątkami — w strojach sokolich.

Na wieczną pamiątkę zamieszczamy nazwiska tych druhów, którzy brali udział w pochodzie. Byli tedy z Drohobycza: Korytko Adam, Mazur Dawid, Zych Franciszek (3), z Jarosławia: Chądzyński Jan (1), z Kołomyi: Haczewski Kazimierz (1), z Krakowa: Armołowicz Stanisław, Bratkiewicz Edmund, Bujak Ludwik, Dec Walenty, Florkiewicz Józef, Głowacki Franciszek, Grodzicki Władysław, Jejde Juliusz, Kordecki Jan, Kowalski Karol, Łuczków Jan, Mallik Eranciszek, Michallik Antoni, Poje Jan, Raaba Józef, Rydel Stanisław, Schram Karol, Świerczyński Michał, Szczyrbuła Michał, Suchodolski Adolf, Tarczeński Józef, Tyszecki Teofil (22), ze Lwowa: Adam Ernest, Adamowski Tomasz, Albinowski Stanisław, Barański Franciszek, Bart Bolesław, Bieńkowski Feliks, Borkowski Michał, Borkowski Teodor, Broniewski Henryk, Calderoni Juliusz, Durski Antoni, d'Endel Karol, Dr. Fiszer Xawery, Friedrich Edward, Hemmerling Kazimierz, Hempel Maks, Dr. Heppe Tadeusz, Hubel Jan, Jakubowski Jan, Janikowski Leon, Janikowski Władysław, Korwin Mieczysław, Kreutz Edward, Korytko Stanisław, Krimmer Rudolf, Krzyżanowski Józef, Kwiatkowski Romuald, Lederer Franciszek, Lewicki Wiktor, Ludwig Mikołaj, Mamczura Józef, Moniak Karol, Morawiecki Józef, Muszyński Grzegorz, Nowicki Eugeni, Nowicki Wilhelm, Dr. Pawlikowski Kazimierz, Perier Henryk, Przyszlak Antoni, Smoleński Maryan, Steingraber Robert, Targoński Pawlin, Wallek Alojzy, Zagórski Franciszek, Zieńkowicz Bolesław (45), z Nowego Sącza: Dr. Chlebowski Mieczysław, Chrapiński Jan, Dr. Körbel Maurycy, Latinik Wiktor, Lipiński Łucyan (prezes), Dr. Matusiński Teofil, Oleksy Wiktor, Wydrychiewicz Kazimierz (8), z Przemyśla: Kropiński Władysław, Pisiewicz Zygmunt (zastępca prezesa) (2), z Rzeszowa: Als Jan, Arvay Fdward, Czerny Henryk, Kłębkowski Kazimierz, Lewicki Józef, Luśniak Michał, Neugebauer Józef, Orliński Maurycy, Stanisz Tadeusz, Sumper Adolf, Szymberski Bolesław, Wurm Ignacy (12), ze Sambora: Dr. Kalman Wiktor (1), ze

Sanoka: Biega Jan, Giela Feliks (2), ze Stanisławowa: Amirowicz Albin, Artychowski Tadeusz, Ertel Leon, Mętlewicz Kazimierz, Szameit Władysław (5), ze Stryja: Dr. Bylina Józef, Gerus Jakób, Hora Adolf, Komorowski W., Lechicki Konstanty, Lipiński M. J., Mglej Jan, Mikiewicz Janusz, Slósarski Michał (prezes) (9), z Tarnowa: Chylewski Ignacy (prezes), Przybyłkiewicz Ignacy, Skoda Adolf (3), z Tarnopola: Dąbrowski Michał (1), z Wadowic: Godłowski Jan, Iseppi Adolf, Kurowski Józef, Lachner Fryderyk, Pawlica Jan (prezes) (5), z Ostrowa (W. Ks. Pozn.): Brykczyński Bronisław, Nowicki Jan (prezes), Pepiński Tadeusz (3), z Poznania: Andrzejewski Ignacy, Stęszewski Franciszek, Tuszewski Franciszek (3), z Berlina: Kasprzycki Piotr, Latour Jan (2). — Wieniec nasz złożony obecnie w krakowskiem muzeum narodowem tworzy dwie wielkie srebrne gałęzie prześlicznie wykonanego wawrzynu splecione u dołu szeroką złoconą wstęgą. Na dolnych końcach gałęzi widnieją wyryte inicyały „A. M“, na jednym końcu wstęgi błyszczy napis: „Ojczyzno moja! ty jesteś jak zdrowie“, na drugim: „od Sokolstwa polskiego“; na środkowej przewiązce wyryto: „Lwów 4/7 1890 Kraków“ a na bocznych nazwy siedzib reszty Towarzystw gimnastycznych polskich tak w kraju jak zagranicą istniejących, w porządku alfabetycznym, a więc oprócz miejscowości wyżej wymienionych także Jasło i Oświęcim, Bydgoszcz, Gniezno, Inowrocław i Szamotuły.

Korzystając z nadarzonej sposobności rozrzuciliśmy bezpłatnio 1000 egzemplarzy lipcowego numeru „Przewodnika gimnastycznego“, który, jak z przykrością skonstatowaliśmy, nawet niektórym Towarzystwom sokolim był pismem dotąd nieznanem. Zresztą mamy wszelkie powody twierdzić, że zaprezentowaliśmy się godnie i przyzwoicie. Jeżeli zaś zbyt może obszernie sprawozdanie niniejsze wspomina o udziale Sokołów w uroczystości Mickiewiczowskiej, to nie czynimy tego bez ważnego powodu.

Chodzi nam o honor naszej idei sokolej, która zyskała sobie prawo do szacunku a przechodzić nad sobą do po-

rządku dziennego nie dozwoli nikomu! Otoż stało się niestety, że udział nasz w pomienionej uroczystości został zignorowany. Nie robimy zarzutu prasie peryodycznej, że o deputacyi sokolej wspomniała tylko mimochodem, a nawet nie bez pewnego bałamuctwa, gdyż dorywczość sprawozdań dziennikarskich usprawiedliwia się sama przez się, ale zarzut ten zwracamy do autora dziełka wydanego w Krakowie nakładem drukarni związkowej pod tytułem: „Złożenie zwłok Adama Mickiewicza na Wawelu dnia 4-go lipca 1890 roku“. Otóż od takiego dziełka pisanego rozważnie, mającego pretensyą być „książką pamiątkową“, rejestrującego dokładnie każdy najdrobniejszy szczegół, wymieniającego szczegółowo wszelkie deputacye — mogliśmy i możemy wymagać, aby deputacya złożona ze 128 członków wyróżniających się ubiorem, postępujących w długim szeregu i tworzących na dziedzińcu zamkowym wspólnie z deputacyami straży ogniowych długi szpaler honorowy, który każdy uczestnik uroczystości widzieć musiał, jeżeli miał oczy ku patrzeniu, do takiego dzieła, które o nas w opisie „pochodu deputacyi z wieńcami“ ani jednem nie wspomniało słówkiem, musimy czuć żal uzasadniony , a to nie z uwagi na osoby deputatów, lecz na święty nasz sztandar sokoli, który niesiemy wysoko a jawnie z pełną świadomością zadania obywatelskiego, jakiego dokonać podjęliśmy się i da Bóg! — dokonamy. Protest tedy przeciw takiemu zignorowaniu, — a nie jesteśmy w błędzie co do jego pobudek — zmusił nas do obszerniejszej wzmianki o naszym udziale w uroczystości Mickiewiczowskiej, i jeszcze raz powtarzamy, że Sokół, który bez zarozumiałości bierze do siebie natchnione słowa Ody do młodości, nie powinien i nie da się zignorować nikomu! E pur si muove!

Przechodzimy obecnie do zdania sprawy z czynności naszej wewnętrznej. Idąc torem zeszłorocznego sprawozdania podzielimy raport niniejszy na grupy odpowia-

dające zakresowi czynności pojedynczych funkcyonaryuszów Wydziału.

I.

Przestrzeganie zadań Towarzystwa określonych statutem (§. 3) należy do zakresu dyrektora. Pominąwszy liczne korespondencye wzrastające w parze z rozwojem Towarzystwa, referat spraw będących na porządku dziennym Wydziału, tudzież agendy połączone z prawem reprezentowania Towarzystwa na zewnątrz, — najważniejszem zadaniem dyrektora jest zarząd zakładu gimnastycznego i szkoły Towarzystwa.

Techniczna strona nauki gimnastyki spoczywała w ręku grona nauczycielskiego. Naczelnikiem grona i kierującym nauczycielem gimnastyki był druh Antoni Durski, członek c. k. komisyi rządowej egzaminacyjnej dla nauki gimnastyki. Zastępstwo jego spoczywało w ręku egzaminowanych nauczycieli druhów Edmunda Cenara i Wiktora Tyblewicza, a gdy ci w drugiej połowie r. 1890 ustąpili i wskutek wybudowania sali gimnastycznej w nowym gmachu IV. gimnazyum liczba uczniów pobierających naukę w Sokole zmniejszyła się, w ręku jedynego zastępcy druha Władysława Janikowskiego, egzaminowanego nauczyciela gimnastyki. Do składu grona należeli druhowie: egzaminowani nauczyciele gimnastyki Kwiatkowski Romuald i Nowicki Wilhelm, tudzież pomocnicy Adam Ernest, Albinowski Stanisław, Broniewski Henryk, Calderoni Juliusz, Drogoń Kazimierz, Durski Jan, Geyer Robert, Hempel Maksymilian, Dr. Heppe Tadeusz, Jarosiewicz Kazimierz, Ludwig Mikołaj, Łuszczyński Zygmunt, Dr. Niementowski Stefan, Nowicki Eugeni, Nowicki Ignacy, Ostaszewski Bronisław, Dr. Pawlikowski Kazimierz, Smoleński Maryan, Wallek Alojzy, Wannenmacher Ludwik i Warzynicki Franciszek.

W ciągu roku ubyli z grona Adam Ernest i Dr. Pawlikowski Kazimierz wskutek wyjazddu ze Lwowa, zaś Warzynicki Franciszek wskutek śmierci.

Celem fachowego kształcenia się odbywało grono teoretyczno-praktyczne ćwiczenia gimnastyczne trzy razy w tygodniu (w poniedziałek, środę, piątek od 8—9 godz. wieczorem) w dwu zastępach, przerabiając metodycznie ćwiczenia proste i złożone, a w miarę potrzeby odbywało posiedzenia, na których omawiano kwestye czysto technicznej natury.

Publiczne występy grona.

Dnia 27. kwietnia 1890 celem uczczenia uroczystości 23. rocznicy założenia Tow. wzięło grono udział we wieczorku w strojach ćwiczebnych z następującym programem: 1) Ćwiczenia wolne na miejscu w kolumnie czwórkowej na temat: rzuty ramion w skośnych kierunkach na zewnątrz i do środka i wypady, ze zmianą obrazów w szeregach i rzędach; 2) Ćwiczenia na drążku proste i złożone w układzie sokolim.

Dnia 8. czerwca 1890 urządziło grono, jako część programu wycieczki do Stanisławowa, publiczne ćwiczenia tamże na „Wałach", w strojach sokolich a mianowicie: 1) Ćwiczenia wolne na miejscu w kolumnie; 2) Ćwiczenia na koniu wszerz; 3) Ćwiczenia na drążku.

Dnia 7. grudnia 1890 jako część programu na wieczorku urządzonym celem uczczenia 6. rocznicy wprowadzenia się Tow. do własnego gmachu, wykonało grono: 1) Ćwiczenia towarzyskie (dwójkami) na koniu wszerz, a to woltyże: okroczne, odboczne, odwrotne i kuczne; 2) Ćwiczenia na drążku, pojedynczo i dwójkami.

Publiczne ćwiczenia uczniów Tow.

Pod kierownictwem grona odbyły się 11. lutego 1890 publiczne ćwiczenia uczniów Tow. przed licznie zgromadzoną publicznością z następującym programem: I. Przemówienie Dr. Fiszera Xaw. II. Młodsi uczniowie: 1) Ćwiczenia wolne w ósemkowej kolumnie na miejscu; 2) Ćwiczenia na przyrządach: a) drabina pionowa (wstępywania), b) drążek (zwieszenia i zmiany); 3) Zawody: a) we wspinaniu

na żerdziach, b) w skoku w wyż. III. Starsi uczniowie: 1) Cwiczenia wolne na miejscu w kolumnie ośmioszeregowej; 2) Ćwiczenia na przyrządach: a) Koń wszerz, b) poręcze, 3) Zawody a) w skoku w wyż, b) we wspieraniu kulolaski 35 klg., c) zawody na drążku o dwóch ćwiczeniach obowiązkowych: 1) wymyk — odmyk na stopach, 2) wychwyt zamachem, przemyk podporny, wymyk tyłem i o jednem ćwiczeniu dowolnem.

Dnia 17. marca 1891, odbyły się ćwiczenia publiczne uczniów Tow. z następującym programem: I. Przemówienie Dr. Xaw. Fiszera. II. Młodsi wiekiem uczniowie pod kierunkiem naczelnika Durskiego: 1) Pochód ozdobny, 2) Ćwiczenia wolne w kolumnie ósemkowej na miejscu, 3) Ćwiczenia na przyrządach: a) drążek (zwieszenia i zmiany), b) kozioł wzdłuż (woltyże rozkroczne), c) skok w dal, d) poręcze (wspinania). III. Zawody: a) w skoku w wyż, b) w wspinaniu na żerdziach. IV. Uczniowie starsi pod kierunkiem nauczyciela Wł. Janikowskiego: 1) Ćwiczenia wolne, 2) Ćwiczenia na przyrządach: a) drążek (zwieszenia i zmiany), b) koń wszerz (woltyże okroczne), c) kozioł (woltyże rozkroczne), d) poręcze (wywijanie). V. Zawody: a) wspieranie ciężarów (kulolaski ważącej 35 klg.), b) skok w wyż, c) wspinanie na dwużerdzi. VI. Zawody na drążku uczniów najstarszych, a) dwa ćwiczenia obowiązkowe, b) jedno ćwiczenie dowolne. VII. Końcowe przemówienie prezesa Tow. Dra Żegoty Krówczyńskiego.

Publiczne ćwiczenia członków.

Dnia 22. lutego 1891 jako część programu wieczorku urządzonego ku uczczeniu 24. rocznicy Towarzystwa wykonali członkowie ćwiczenia zawodnicze: w skoku w wyż z rozbiegu odbiciem jednonóż i we wspieraniu oburącz nachwytem kulolaski ważącej 35 klg. Wieńce honorowe zdobyli: druh Leon Mroczkowski przeskoczywszy 160 *cm* wysoko i Jan Pawłowski wsparłszy kulolaskę 26 razy.

Ruch ćwiczących.

Warunkiem dopuszczenia do ćwiczeń gimnastycznych członków, uczniów i uczenic Towarzystwa było poprzednie zbadanie stanu zdrowia, co uskuteczniali zupełnie bezinteresownie lekarze: Drowie Bylicki, Gostyński, Kniaziołucki, Kucharski, Rosner Jan, Stroynowski i Stachiewicz, którym wyrażamy niniejszem serdeczne podziękowanie. Zapewnionym był także dozór lekarski podczas ćwiczeń, a nad prawidłowym przebiegiem ćwiczeń uczniów czuwała prócz tego stała inspekcya spełniana przez członków Wydziału zmieniających się kolejno i wysełana od czasu do czasu inspekcya nauczycieli zakładów naukowych.

W tych warunkach ćwiczyli:

1. Członkowie Towarzystwa w przeciętnej liczbie 120 w 12 zastępach 3 razy tygodniowo w poniedziałek, środę i piątek od godziny 7—8 wieczorem — pod kierunkiem całego grona nauczycielskiego.

2. Uczenice i członkowie płci żeńskiej w przeciętnej liczbie 100 w 6 zastępach 3 razy tygodniowo w poniedziałek, środę i sobotę od godziny 4—5 po południu pod kierunkiem nauczycieli Antoniego Durskiego, Janikowskiego, Kwiatkowskiego, Wilhelma Nowickiego, Albinowskiego i Jana Dnrskiego.

3. Uczniowie Towarzystwa tak płacący jak uwolnieni od zapłaty za naukę:

a) najmłodsi w przeciętnej liczbie 20 w 2 zastępach 3 razy tygodniowo we wtorek, czwartek i sobotę od godziny 11½—12½ rano pod kierunkiem nauczyciela Antoniego Durskiego;

b) starsi w przeciętnej liczbie 50 w 4 zastępach 3 razy tygodniowo we wtorek, czwartek i sobotę od godziny 6—7 wieczorem pod kierunkiem nauczyciela Antoniego Durskiego, Janikowskiego, Kwiatkowskiego kowskiego, Wilhelma Nowickiego i Jana Durskiego;

c) najstarsi w przeciętnej liczbie 50 w 4 zastępach 3 razy tygodniowo we wtorek, czwartek i sobotę od

godziny 7—8 wieczorem pod kierunkiem nauczycieli pod *b)*;

4. Uczniowie pobierający naukę na podstawie remuneracyi udzielanej przez Wysoką ck. Radę szkolną krajową:

A) w II. półroczu szkolnym 1890:

a) I. oddziału w liczbie 155 w 2 klasach a 8 zastępach 4 razy tygodniowo;

b) II. oddziału w liczbie 246 w 2 klasach a 8 zastępach 4 razy tygodniowo;

c) III. oddziału w liczbie 284 w 2 klasach a 10 zastępach 4 razy tygodniowo;

B) w I. półroczu szkolnym 1890/91:

a) I. oddziału w liczbie 240 w 2 klasach a 9 zastępach 4 razy tygodniowo;

b) II. oddziału w liczbie 200 w 2 klasach a 8 zastępach 4 razy tygodniowo —

wszyscy pod kierunkiem nauczycieli wymienionych pod 3 *b)*.

5. Kółko młodzieży handlowej w liczbie 26 w 1 zastępie 3 razy tygodniowo w poniedziałek, środę i piątek od godziny 8—9 wieczorem pod kierunkiem nauczyciela Romualda Kwiatkowskiego.

6. Słuchacze kursu nauczycielskiego w liczbie 24 w 3 zastępach 3 razy tygodniowo we wtorek, czwartek i sobotę od godziny 8—9 wieczorem pod kierunkiem nauczycieli Ant. Durskiego, Janikowskiego i Kwiatkowskiego.

7. Grono nauczycielskie w liczbie 20 w 2 zastępach 3 razy tygodniowo w poniedziałek, środę i piątek od godziny 8—9 wieczonem.

Ogółem tedy brało udział w ćwiczeniach przeciętnie tygodniowo:

członków Towarzystwa . . .	120	w godz.	3
„ kółka młodz. handlowej .	26	„	3
„ grona nauczycielskiego .	20	„	3
słuchaczów kursu „ . .	24	„	3
uczenic Towarzystwa . . .	100	„	3

uczniów Towarzystwa	. . .	120	w godz.	9
„ bezpłatnych	w II. półr. 685 / w I. „ 440	= 563	„	12
razem tygodniowo osób	. .	973	w godz.	36

Tu winniśmy zaznaczyć, że przeciętna liczba ćwiczących uczniów bezpłatnych zmniejszyła się w I. półroczu szkolnym 1890/91, jak już powyżej nadmieniono, skutkiem ubycia uczniów IV. gimnazyum, którzy obecnie ćwiczą we własnej sali, (równocześnie zredukowała nam c. k. Rada szkolna krajowa udzielaną remuneracyę w stosunku odpowiednim.

Zapas przyrządów gimnastycznych pomnożono nabyciem: małego kozła dla chłopców, 2 drabinek ruchomych dla dziewcząt, 10 par szczudeł, odskoczni elastycznej, stalowego drążka okładanego, 6 tyczek do skoku i piłeczek dla dziewczątek — kosztem 120 zł. Prócz tego sprawiono dla nauczyciela kierującego ćwiczeniami wspólnemi duży stół powleczony szarem płótnem a na przechowanie drążków sprawiono skrzynię — kosztem 16 zł.

II.

Sekretarz Wydziału miał obowiązek oprócz protokołowania zapadłych uchwał umieszczać takowe w streszczeniu w „Przewodniku gimnastycznym“ tudzież ogłaszać w dziennikach miejscowych komunikaty interesujące ogół członków i publiczność.

Liczne korespondencye w dziennikach, które umieszczały nadsełane im artykuły z całą gotowością i stała rubryka „Przewodnika“ pod napisem „sprawy Towarzystw gimnastycznych“ „Sokół lwowski“, są miarą spełniania powyższego obowiązku.

III.

Skarbnikowi ułatwiało czynności jego podniesione już w poprzedniem sprawozdaniu założenie nowych książek kasowych i książek poboru wkładek od członków, które

spłacano częściowo w kancelaryi Towarzystwa, częściowo zaś za pośrednictwem kursora.

Godzi się tutaj podnieść bardzo skuteczną, sumienną i wydatną czynność urzędnika kancelaryjnego, p. Mieczysława Csernaka.

Z natury rzeczy najważniejszem źródłem naszych dochodów powinnyby być wkładki i opłaty członków. W roku ubiegłym tj. do 31. grud. 1890 przyniosły one 3.272 zł. 89 ct.

Zaległości dawniejsze wynoszą z końcem roku 1890 u 9 członków za r. 1888 kwotę 33 zł. 72 ct., u 67 członków za r. 1889 kwotę 194 zł. 30 ct., zaległość zaś za rok 1890 wynosi u 273 członków 774 zł. 40 ct.

Nie można zaprzeczyć, że brak jakichkolwiek zaległości byłby wielce pożądany, licząc się atoli ze stosunkami realnymi musimy na razie poprzestać na uprzejmem przypomnieniu szanownym druhom zalegającym z wkładkami, że Towarzystwo ma wszelkie prawo liczyć na spieszne wyrównanie ich zaległości.

Na wniosek skarbnika wykreślono 43 członków nie wnoszących swoich opłat pomimo częstych upomnień. Wskutek tego zmiejszył się wprawdzie liczebny stan członków Towarzystwa, ale trudno przyznawać prawa członków osobom, które nie chcą nic wiedzieć o obowiązkach.

W zeszłorocznem sprawozdaniu wykazano z końcem

grudnia 1889 członków		. . . .	648		
w styczniu	1890 przybyło	. . .	18	wystąpiło	2
w lutym	„ „	. . . .	18	„	3
w marcu	„ „	. . . .	12	„	4
w kwietniu	„ „	. . . .	8	„	8
w maju	„ „	. . . .	11	„	8
w czerwcu	„ „	. . . .	7	„	2
w lipcu	„ „	. . . .	18	„	2
w wrześniu	„ „	. . . .	11	„	—
w październiku	„ „	. . . .	32	„	2
w listopadzie	„ „	. . . .	25	„	—
	do przeniesienia	.	808	wystąpiło	31

z przeniesienia	. 808		31
w grudniu 1890 przybyło . . .	. 42	wystąpiło	—
umarło	—		10
wykreślono (j. w.)	. —		43
przeto w ciągu roku było	. 850	ubyło	84
czyli że z końcem grudnia 1890 .	84		
liczyliśmy członków	. 766		

a zatem właściwy przyrost przedstawia cyfrę 118 znacznie korzystniejszą od przyrostu w ciągu r. 1889 (23!).

Nieodżałowaną stratę ponieśliśmy wskutek śmierci członka założyciela ś. p. Maurycego Hoffmana, i członków zwyczajnych ś. p. Tomasza Janikowskiego, Erazma Komarnickiego, Walentego Kowalówki, Dr. Jana Kulczyńskiego, Stanisława Liebla, Michała Pyszyńskiego, Zygmunta Sławuszewskiego, Józefa Supińskiego i członka grona nauczycielskiego Franciszka Warzynieckiego.

Walne Zgromadzenie raczy uczcić pamięć ich przez powstanie.

Opłaty od uczniów Towarzystwa przyniosły 1102 zł. 50 ct., od uczenic 848 zł.

Wysoki Sejm uznając wielką doniosłość nauki gimnastyki i niezaprzeczone w tym kierunku zasługi naszego Towarzystwa przyznał mu subwencyę na r. 1890 w kwocie 1000 zł., Świetna Rada król. stoł. miasta Lwowa tak rzetelnie i hojnie popierająca rozwój szkolnictwa przyznała z powyższych powodów subwencyę w kwocie 600 zł., a gal. Kasa oszczędności dopomogła nam znakomicie znacznym darem w kwocie 300 zł.

Niniejszem dziękujemy uprzejmie Reprezentacyi krajowej i stołecznej tudzież Towarzystwu gal. Kasy oszczędności za hojną ofiarność dla poparcia naszych celów.

Ofiarność ta była nam o tyle wielce pożądaną, o ile same wydatki na naukę gimnastyki członków, uczniów i uczenic nie licząc wydatków na sprawianie i naprawę

przyrządów, na uzupełnienie inwentarza, na opał i światło, na utrzymanie urzędnika, służby i t. p. wynoszą bardzo pokaźną sumę 2800 zł. 50 ct.

Znacznego sukursu dostarczał nam Komitet zabawowy, który dochodami uzyskanymi z festynu na górze zamkowej, z koncertów muzyki Harmonii i muzyk wojskowych umożliwił uzupełnienie inwentarza potrzebnego do odpowiedniego urządzania powyższych produkcyi i pozwolił pokryć kilka rukryk wydatków na budowę i adaptacyę sali.

Między innemi zakupiliśmy dodatkowo 50 krzeseł kosztem 102 zł. 2 ct., tak że mamy ich obecnie 420, a urządzenie festynowe, jako to: urny na losy, przybory strzelnicze, huśtawki, karusel, koszyczki do rzucania piłek i t. p. zabawki przedstawiają wartość 50 zł.

Drugiem zarówno ważnem zadaniem Komitetu jest rozbudzanie życia towarzyskiego między członkami. Za jego inicyatywą odbyło się kilka wycieczek w okolice miasta i w dalsze strony, kilka wieczornic, uroczyste dzielenie się jajem święconem i opłatkiem. Komitet starał się zawsze o to, aby wydatki połączone z urządzeniem towarzyskich zebrań były jak najmniejsze, mimo to były te zebrania dla uczestników zdarzeniem zawsze miłem i pożądanem, a każdy z nich umie z wdzięcznością ocenić prawdziwie ofiarną zapobiegliwość osób dbałych o powodzenie tych zebrań towarzyskich.

Do składu tego komitetu należeli druhowie: Justyn Lang, jako prezes, Ferdynand Gąsiorowski, jako wiceprezes, Stanisław Wojcicki, jako sekretarz, Juliusz Calderoni, Edward Friedrich, Walery Hillenbrand, Jan Hubel, Edmund Kamieński, Stanisław Kamieński, Dr. Tadeusz Heppe, Jan Jakubowski, Dr. Kazimierz Pawlikowski, Włodzimierz Miśniakiewicz, Eugeni Nowicki, Alojzy Wallek.

Zasługa powyższych wyników należy się niepodzielnie z Komitetem Kółku śpiewackiemu. Po usunięciu się wielce

sympatycznego i energicznego prezesa i dyrygenta druha Władysława Kulczyckiego wybrano prezesem i dyrygentem Kółka druha Dyonizego Totha, jego zastępcami druhów Edwina Hauswalda i Zygmunta Kulczyckiego, bibliotekarzami zaś druhów Henryka Broniewskiego i Alojzego Walleka. Oprócz nich należeli do składu kółka druhowie: Michał i Teodor Borkowscy, Robert Geyer, Jan Hubel, Maksymilian Hempel, Władysław Kulczycki, Mikołaj Ludwig, Emil Lewicki, Jan Mazurkiewicz, Eugeni Nowicki, Roman Palmstein, Maryan Steifer i Ludwik Wannenmacher.

Publiczne występy Kółka miały miejsce:

w dniu 27. kwietnia 1890 na wieczorku urządzonym dla uczczenia 23. rocznicy założenia Towarzystwa,

w dniu 8. czerwca 1890 na festynie wchodzącym w program wycieczki do Stanisławowa,

w dniu 7. grudnia 1890 na wieczorku urządzonym dla uczczenia 6. rocznicy sprowadzenia się Sokoła do własnego gmachu,

w dniu 22. lutego 1891 na wieczorku urządzonym dla uczczenia 24. rocznicy założenia Towarzystwa.

Oprócz tego brało Kółko udział we wszelkich wieczornicach w roku sprawozdawczym urządzonych.

Dla użytku Kółka służy fortepian będący własnością Sokoła, a biblioteka Kółka wzbogaciwszy się o 50 utworów muzycznych składa się obecnie z 209 dzieł.

Fundusz wycieczkowy, który z końcem roku 1889 wynosił 11 zł. 67 ct., pomnożył się w ciągu r. 1890 o 34 zł. 07 ct., a po pokryciu wydatków 26 zł. 59 ct. przedstawia obecnie zapas wynoszący 19 zł. 15 ct., które są umieszczone w gal. Kasie oszczędności na książeczce nr. 54111.

Fundusz składek na sztandar, który w dniu 31. grudnia 1889 wynosił . . . . 150 zł. 44 ct.
pomnożył się odsetkami . . . . 14 „ 08 „
na . . 164 zł. 52 ct.
wydatki wynosiły . . . . . . 5 „ — „
stan z dniem 1. stycznia 1891 . . 159 zł. 52 ct.
które złożono w Banku krajowym na książeczkę nr. 3806.

Książeczka ta znajduje się w przechowaniu p. Idy Marszałkiewiczowej, która wykonanie haftów mających wyobrażać Matkę Boską Częstochowską i Sokoła w locie poruczyła jednemu z tutejszych klasztorów. Pani tej wyrażamy uprzejme podziękowanie za zajęcie się sprawą naszego sztandaru.

Komisya ubiorowa zdołała dzięki swej zapobiegliwości powiększyć tak w naszem jak i w pokrewnych Towarzystwach zastęp członków występujących podczas uroczystości w jednolitych strojach sokolich

Do składu tej komisyi należeli druhowie: Ernest Adam, Feliks Bieńkowski, Dr. Kazimierz Czarnik, Dr. Tadeusz Heppe, Jan Latour, Paulin Targoński i Franciszek Zagórski.

Komisya ta przyjęła na siebie specyalny obowiązek zachęcania druhów Sokołów do sprawiania strojów jednolitych i ułatwiania im nabycia tychże, a dlatego tylko wspominamy o jej czynnościach w dziale czynności skarbnika, że uważamy jako prawdziwe pomnożenie moralnego majątku Sokoła wzrastającą liczbę druhów, którzy uważają za chlubę przywdziać nasz strój pełen symbolicznego znaczenia.

Że Sokoł zyskuje sobie uznanie w coraz szerszych kołach, niechaj posłuży za dowód pozostawiony nam przez zacnej pamięci Karola Belinę Brzozowskiego legat w kwocie 1000 zł., której przyspieszoną wypłatę zawdzięczamy dziedzicom i wykonawcom woli nieboszczyka Wnym: Wandzie z Brzozowskich Bielskiej, Włodzimierzowi Morawskiemu i Władysławowi hr. Wolańskiemu. Tytułem należytości prawnej od tego legatu i taksy depozytowej zapłaciliśmy 108 zł. 47 ct.

Już w zeszłorocznem sprawozdaniu zaznaczyliśmy, że przyjdzie nam zapłacić pretensyą budowniczego p. Zagórskiego pochodzącą z rachunków budowy naszej sali. Proces podjęty przez jeden z poprzednich Wydziałów wypadł dla dla Sokoła niepomyślnie, gdyż prawomocnym wyrokiem sądowym zniewoleni — musieliśmy złożyć wywalczoną przeciw nam kwotę 5.905 zł. 31 ct., na której pokrycie zaciągnęliśmy dług weksłowy. To opóźni znacznie ostateczne wyrównanie rachunków budowy i urządzenia naszej sali. Z tego tytułu, jakoteż na amortyzacyą długów hipotecznych i wekslowych zapłaciliśmy w roku naszego urzędowania 3.827 zł. 05 ct.

Oprócz tego zapłaciliśmy podatki rządowe ciężące na realności naszej po koniec r. 1890 zupełnie (242 zł. 31 ct.); od opłaty gminnego podatku czynszowego za r. 1890 (18 zł.) uwolniła nas Świetna Rada miejska.

Obracając bądźco bądź kwotą znaczniejszą uważaliśmy za konieczne sprawić kosztem 160 zł. małą żelazną kasę ogniotrwałą, w której przechowujemy dokumenty i chwilowe zapasy gotówki.

Rezultat kasowy za r. 1890 sprawdzony przez panów rewidentów jest następujący:

w dochodzie	16.925 zł. 19 ct.
w rozchodzie	16.621 „ 80 „
pozostaje nadwyżka . .	303 zł. 39 ct.

Tu musimy nadmienić, że powyższe kwoty dlatego są znacznie wyższe od takich kwot w latach poprzednich, że w nich mieści się pożyczka wekslowa w kwocie 5·905 zł. 31 ct. zaciągnięta na zaspokojenie pretensyi p. Zagórskiego. Nie zamykamy wprawdzie roku niedoborem, ale tylko dzięki subwencyom, jakie otrzymujemy.

IV.

Gospodarz miał z natury rzeczy bardzo wiele zajęć wymagających sporo czasu, staranności i zapobiegliwości.

Główną jego czynnością było odczyszczenie sali dokonane w czasie sierpniowej przerwy wakacyjnej. Roboty tej dokonano kosztem stosunkowo bardzo małym (175 zł. 12 ct.) głównie z tego powodu, że udało się uniknąć stawiania rusztowań zastępując je składaną drabiną.

Kosztem 36 zł. zastąpiono stary walący się mur, który odgraniczał naszę posiadłość od gruntu realności pp. Motylewskich, nowym wysokim parkanem, a przy tej sposobności uporządkowano podwórze.

Do mniejszych prac należała rekonstrukcya pieców i naprawki ślusarskie i stolarskie.

Sprawiono dwie nowe lampy u głównego wchodu kosztem 31 zł. 40 ct., a świece porcelanowe na świecznikach i głównym kandelabrze zastąpiono kosztem 7 zł. 80 ct. blaszanemi świecami lakierowanemi, które są trwalsze i praktyczniejsze.

Najważniejszą jednak czynnością gospodarza było sporządzenie dokładnego inwentarza wszelkich ruchomości będących własnością Towarzystwa.

V.

Redakcya „Przewodnika gimnastycznego Sokoł“ spoczywała w rękach prezesa Towarzystwa Dra Żegoty Krówczyńskiego i naczelnika Antoniego Durskiego, który podpisywał się jako redaktor odpowiedzialny; administratorem pisma był Dr. Tadeusz Heppé.

Nakład Przewodnika wynosił w r. 1890 egzemplarzy 1100. Między prenumeratorów, nie należących do Towarzystwa, rozchodziło się 129 egzemplarzy, zaś 75 egzemplarzy udzielano bezpłatnie redakcyom czasopism, bibliotekom, czytelniom i współpracownikom.

Obrót kasowy był następujący:

	Przychód:	Rozchód:
W styczniu	107 zł. 04 ct.*)	9 zł. 39 ct.
w lutym	245 „ 15 „	219 „ 85 „
do przeniesienia	352 zł. 19 ct.	229 zł. 24 ct.

*) Razem z pozostałością kasową z r. 1889 w kwocie 64 zł. 93 ct.

	Przychód:	Rozchód:
z przeniesienia	352 zł. 19 ct.	229 zł. 24 ct.
w marcu	177 „ 66 „	177 „ 15 „
w kwietniu	5 „ 45 „	4 „ 95 „
w maju	7 „ 46 „	6 „ 10 „
w czerwcu	1 „ 49 „	13 „ 07 „
w lipcu	46 „ 26 „	9 „ 72 „
w sierpniu	1 „ 49 „	5 „ 99 „
w wrześniu	— „ — „	4 „ 81 „
w październiku	12 „ 17 „	79 „ 58 „
w listopadzie	— „ — „	7 „ 28 „
w grudniu	2 „ 97 „	14 „ 03 „
Razem	607 zł. 14 ct.	551 zł. 91 ct.

Pozostałość kasowa wynosiła tedy z dniem 1. stycznia 1891 kwotę 55 zł. 22 ct.

Sprawa poparcia naszego wydawnictwa przez towarzystwa gimnastyczne polskie postąpiła o krok naprzód.

Jak to już w sprawozdaniu Wydziału za r. 1889/90 podniesiono, wystosowane w grudniu 1888 r. do wszystkich prawie oddziałów naszego towarzystwa pismo z prośbą o poparcie „Przewodnika“ nie odniosło prawie żadnego skutku.

Wskutek głosu profesora Edmunda Grzębskiego, zamieszczonego w Nr. 12. Przewodnika z r. 1890 i wniosku Wydziału Sokoła sanockiego zamieszczonego w Nr. 2. Przewodnika z r. 1891 wznowiła Administracya Przewodnika tę sprawę i na podstawie uchwały Wydziału Sokoła lwowskiego z d. 13. grudnia 1890 wystosowała do Sokoła krakowskiego, tudzież do Oddziałów Sokoła lwowskiego w Wadowicach, Nowym Sączu, Tarnowie, Rzeszowie, Jarosławiu, Przemyślu, Samborze, Drohobyczu, Stryju, Stanisławowie, Kołomyi i Tarnopolu odezwę zamieszczoną w Nr. 2. Przewodnika z r. 1891, wyrażając w takowej gotowość przyznania jak największych ulg w prenumeracie i oświadczając, że w razie zgłoszenia się co najmniej 500 prenumeratorów zniży prenumeratę na kwotę 48 ct. rocznie, zaś w razie zgłoszenia się 1.000 prenumeratorów ofiaruje

rocznik po 36 ct. Lubo nadzieja nasza, że wskutek tak znacznego zniżenia prenumeraty Przewodnik gimnastyczny znajdzie się w ręku każdego Sokoła, w całej pełni się nie ziściła, pomimo to z prawdziwą przyjemnością zaznaczamy, że odezwa nasza doznała życzliwego poparcia i że pierwsze lody zostały już przełamane. Sokoł w Nowym Sączu zaprenumerował 20 egzemplarzy, Sokoły w Drohobyczu i Kołomyi również po 20 egzemplarzy, Sokoły w Wadowicach, Tarnowie, Stryju i Stanisławowie po 40 egz., Sokoł w Sanoku 50 egz., Sokoł w Tarnopolu — co z prawdziwem uznaniem podnosimy — z mocy uchwały Walnego Zgromadzenia z d. 25. stycznia 1891 r. 100 egz., a nawet najmłodszy nasz oddział w Łańcucie poparł nasze usiłowania około rozwoju Przewodnika zaprenumerowaniem 20 egz. Przewodnika.

Z uznaniem i radością zaznaczamy, że szczerego poparcia w niniejszej sprawie doznaliśmy ze strony Wydziałów Sokoła w Berlinie, Inowrocławiu i Poznaniu, do których Administracya Przewodnika wystosowała odpowiednie pisma oświadczając gotowość zniżenia prenumeraty na 1 markę rocznie. Sokoł w Berlinie poparł nas zaprenumerowaniem 15 egzeplarzy Przewodnika, Sokoł w Inowrocławiu zaprenumerowaniem 21 egz., wreszcie Sokoł w Poznaniu zaprenumerowaniem 46 egz.

Wydział Sokoła w Jarosławiu zawiadomił nas pismem z d. 28. lutego 1891 o uchwale swej zaprenumerowania Przewodnika dla wszystkich członków (około 50 egzemplarzy), natomiast Sokoł w Samborze oznajmił o niemożności zebrania, na razie przynajmniej, większej ilości prenumeratorów.

Z ubolewaniem podnosimy, że od Oddziałów w Rzeszowie i Przemyślu tudzież od Sokoła krakowskiego, na którego poparcie najwięcej liczyliśmy i mamy prawo liczyć, nie otrzymaliśmy żadnej odpowiedzi, nie wątpimy jednak, że i te towarzystwa, które dotąd nie podały nam powodów niemożności uczynienia zadość naszej odezwie, pójdą za przykładem większości Sokołów i że ziści się wyrażona

przez nas nadzieja, iż jak najszersze poparcie naszego wydawnictwa ze strony wszystkich towarzystw gimnastycznych polskich stanie się w jak najkrótszym czasie faktem dokonanym.

W zamian za nasze pismo otrzymywaliśmy:

Czasopismo Towarzystwa aptekarskiego, Gazetę Lwowską, Kuryera lwowskiego, Gorzelnika, Gwiazdkę Cieszyńską, Kuryera Rzeszowskiego, Kuryera Stanisławowskiego, Ojczyznę, Przewodnika higienicznego, Przewodnika pożarniczego, Sokol americky, Sokol praski i Zdrowie.

Inwentarz administracyi składa się z trzech szaf.

VI.

Biblioteka. W sprawozdaniu zeszłorocznem wykazano zapas dzieł . . . 1047 w 1443 tomach.

W ciągu r. 1890 przybyło dzieł	545	„	582	„
Stan z końcem r. 1890 dzieł	1592	w	2025	tomach

Tomy te, względnie broszury zebrano w 1120 numerach wskutek połączenia i łącznego oprawienia małych tomów i broszur.

Duplikatów mamy około 100, które częściowo w miarę możności wymieniają się na dzieła inne lub też sprzedają się mającym chęć nabycia.

Powyższe tak wielkie pomnożenie zapasów bibliotecznych zawdzięczamy li ofiarności członków Towarzystwa i wielu osób do niego nie należących. Najwięcej książek otrzymaliśmy od pp. Pauliny Biernackiej, Ludwiny Gadomskiej, Augusty Gurówny, Róży hr. Lanckorońskiej, śp. Petroneli Mierzwińskiej, Jana Blautha, Floryana Bohdanowicza, Edmunda Biernackiego, Ludwika Dębickiego, Antoniego Durskiego, Józefa Grabińskiego, Wacława Heppena, Waleryana Hillenbranda, Michała Kowalczuka, Dra Edwarda Krzyżanowskiego, Emila Moniaka, Felicyana Pintowskiego, Franciszka Putschoegla, Ludwika Raciborskiego Jana Skwarczyńskiego, Henryka Świecińskiego, Władysława Szyszkowskiego, Franciszka Zagórskiego, Ludwika Zielonki i wielu innych. Zacnym ofiarodawcom wyrażamy

niniejszem serdeczne podziękowanie, a zarazem podnosimy z uznaniem, że księgarnie Altenberga, Hillenbranda i Starzyka, księgarnia polska i Pordesa udzielają nam stałego opustu z cen za książki u nich nabywane.

Stopniowo nabywamy dzieła traktujące o gimnastyce, hygienie, wychowaniu i leczeniu gimnastycznem a dotychczas posiadamy już dzieł tego rodzaju 91 w 98 tomach, rocznikach lub broszurach.

Z powodu porządkowania biblioteki mogliśmy dopiero w ostatnim czasie wyznaczyć stałe godziny (każdej środy i soboty od godziny 6. do 7. wieczorem) do korzystania z naszych zapasów. mimo to jednak wypożyczyliśmy członkom w ciągu roku 1890 znaczną ilość książek.

Cena abonamentu ustanowiona równocześnie wynosi 10 ct. miesięcznie, 1 zł. rocznie od jednego tomu, względnie dzieła na wymianę; członkowie grona nauczycielskiego otrzymują dzieła fachowe bez opłaty.

Dochody w ten sposób zyskiwane powinnyby służyć na wydrukowanie katalogu podręcznego i nabywanie najnowszych utworów literatury polskiej; myśl tę naszę podejmie, spodziewamy się, nowy Wydział względnie bibliotekarz.

Katalog ogólny jest już na ukończeniu i tym sposobem uporano się nareszcie z trudnościami, jakie nastręcza każdy księgozbiór przez dłuższe lata nieporządkowany i głównie z darów pochodzący.

Inwentarz biblioteczny składa się z szafy oszklonej i schodków, z pudełka na katalog kartkowy, 5 garniturów cyfr mosiężnych, maszynki do tychże cyfr, pieczątki mosiężnej i kauczukowej, wykazu pseudonimów i 2 ksiąg katalogowych ogólnej wartości 142 zł.; wartość zaś książek znajdujących się w bibliotece można ocenić w przybliżeniu na 1.000 zł.

Na zakończenie czynimy uwagę, że z miejscowemi Towarzystwami pracującemi w innych kierunkach rozwoju

społecznego i towarzyskiego utrzymywaliśmy zawsze stosunki przyjacielskie — o ile to nie sprzeciwiało się naszym interesom i zobowiązaniom zaciągniętym wobec członków uczniów i uczennic, a jeżeli kiedy musieliśmy wyjątkowo odstąpić od tej zasady, to jesteśmy przekonani, że Szanowni druhowie świadomi zadań Sokoła, tudzież zacni rodzice i opiekunowie naszych sokoląt dający nam dowody szczerej sympatyi wyrozumieją i usprawiedliwią powody, które nas do tych — rzadkich — wyjątków skłaniały.

Oto w krótkości zestawienie czynności ustępującego Wydziału.

Pracowaliśmy wedle sił, zdolności i najlepszego przekonania, a ustępując zwracamy uwagę naszych następców na to, że zbliżający się koniec ćwierćwiekowej działalności naszego Towarzystwa nakłada na nich obowiązek przygotowania i obmyślenia godnego Sokołów obchodu tej wielkiej uroczystości.

Czołem!

Z Wydziału Towarzystwa gimnastycznego „Sokoł".

We Lwowie w marcu 1891.

Dr. Xawery Fiszer.
Zast. dyrektora.

Dr. Żegota Krówczyński.
Prezes.

Lista członków
Towarzystwa gimnastycznego „Sokoł" we Lwowie
z dniem 31. grudnia 1890.

A. Członkowie założyciele:

Mierzwiński Władysław, artysta-śpiewak.
Richtmann Zygmunt, właściciel realności.

B. Członkowie zwyczajni:

Abgarowicz Józef, koncepista Wydziału krajowego.
Abl Teofil, adjunkt kolei Karola Ludwika.
Abranowicz Józef, właściciel dóbr „Wróblik królewski".
Abrysowski, kupiec.
Adam Ernest, słuchacz praw.
Adamowski Tomasz, rzeźnik.
Albinowski Bolesław, słuchacz praw.
Albinowski Stanisław, słuchacz praw.
Amirowicz Stanisław, urzędnik galic. Tow. gosp.
Aschkenazy Zygmunt, właściciel dóbr.
Au Feliks, adjunkt rachunkowy Wydziału kraj.

Bach Dawid, prywatyzujący.
Baczewski Leopold, właściciel fabryki wódek.
Baczyński Adam, słuchacz praw.
Balawajder Józef, kandydat notaryalny.
Dr. Balko Aleksander, adjunkt Prokuratoryi skarbu.
Dr. Balko Władysław, adwokat krajowy.
Bałaban Józef, starszy Radca kraj. Dyr. skarbu.
Bałaban Józef, nauczyciel.
Bałaban Jakób, architekt.
Baranowski Bolesław, radca szkolny.
Baranowski Bolesław, słuchacz praw.

Baranowski Mieczysław, inspektor szkolny okręgowy.
Barański Frańciszek, inżynier asyst. Wydziału kraj.
Bardasz Ferdynand, Stanisław, kupiec.
Bart Bolesław, akademik.
Basiński Stanisław, profesor szkoły realnej.
Bauch Edward, radca wyższego sądu krajow.
Bayer Frańciszek, urzędnik gal. Banku kred. ziemsk.
Bayli Seweryn, zecer.
Bażant Władysław, pomocnik handlowy.
Bełtowski Stanisław, przemysłowiec.
Beneszek Stanisław, asystent urzędu cłowego.
Dr. Benoni Karol, profesor wyższej szkoły realnej.
Bereżyński Ludwik, urzędnik krak. Tow. wzaj. ubezp.
Bernaczek Juliusz, radca wyższego Sądu kraj.
Dr. Bernolak Jan, lekarz w Winnikach.
Białaczewski Józef, słuchacz politechniki.
Dr. Białkowski Władysław, lekarz w Bełzie.
Białkowski Eugeniusz, subjekt handlowy.
Białoskórski Ludwik, akademik.
Bick Adolf, księgarz.
Bielański Bolesław, prokurzysta gal. Banku hipot.
Bielański Roman, słuchacz praw.
Bielski Zygmunt, słuchacz politechniki.
Bieńkowski Feliks, inżynier Wydziału kraj.
Biernacki Edward, inżynier.
Bilewicz Jakób, kandydat notaryalny w Żółkwi.
Biliński Wincenty, rewident kolei Karola Ludwika.
Bilwin Stanisław, sekretarz kraj. Dyrekcyi skarbu.
Birgfellner Korneli, inżynier asyst. Wydziału kraj.
Biszofowa Malwina, żona starszego inspektora gorzelni.
Bizoń Frańciszek, profesor gimnazyalny.
Dr. Biziński Kazimierz, adwokat krajowy.
Blumenfeld Adolf, urzędnik Banku hipot.
Blumenfeld Henryk, aptekarz.
Błachowski Leon, fotograf.
Błotnicki Stanisław, urzędnik pocztowy w Bernie.
Bodnar Jan, kupiec.
Bogdanowicz Aleksander, urzędnik Wydziału kraj.
Bogdanowicz Henryk, majster blacharski.
Bojak Karol, pomocnik handlowy.
Bojarski Alfred. urzędnik techn. Magistratu.
Borkowski Jan, typograf.
Borkowski Michał, przemysłowiec.
Borkowski Teodor, artysta-śpiewak.

Borzemski Antoni, aplikant archiwum krajow.
Borzęcki Tadeusz, leśnik.
Brajer Bertemilian Emil, właściciel dóbr.
Brand Joanna, wdowa po urzędniku.
Brason Henryk, urzędnik pocztowy.
Bratkowski Leon, właściciel realności, przedsiębiorca.
Breyvogel Wilhelm, restaurator.
Bromilski Jan, kupiec.
Broniewski Andrzej, c. k. nadleśniczy.
Broniewski Henryk, akademik.
Dr. Bruchmann Alojzy, urzędn. biura prawnicz. kolei Kar. Lud.
Buberowa Rozalia, żona urzędnika prywatnego.
Dr. Budzynowski Włodzimierz, urzędn. gal. Tow. kred. ziem.
Budzyński Wiktor, asystent Politechniki.
Dr. Bujak Tadeusz, koncepista Prokur. skarbu.
Bunzel Józef, Adam, urzędnik c. k. Namiestnictwa.
Buszak Stanisław, kupiec.

Calderoni Juliusz, zastępca firmy Rosenthal.
Cegliński Roman, profesor gimnaz.
Cenar Edmund, nauczyciel.
Charanza Alojzy, urzędnik pocztowy.
Chowaniec Józef, inżynier Magistratu.
Chrzastowski Piotr, subjekt handlowy.
Dr. Ciesielski Maryan, urzędnik kolei państwowej.
Cieślik Antoni, właściciel restauracyi.
Cybański Antoni. zecer.
Czajkowski Mikołaj, inżynier asyst. Wydziału kraj.
Czarnikówna Władysława.
Dr. Czarnik Bronisław, urz. Zakładu narod. im. Ossolińskich.
Dr. Czarnik Kazimierz, adwokat krajowy.
Czaykowski Damian, księgarz.
Czechowicz Oksza Wiktor, c. k. ofic. Inten. woj. w Tarnopolu.
Czepielowski Emil, komisarz powiatowy.
Czernecki Józef, profesor gimnaz.
Czernicki Józef, kupiec.
Czerszyk Jan Kanty, starszy inspektor kolei Karola Ludw.
Dr. Czeszer Józef, adwokat krajowy.
Czeżowski Jan Adam, komisarz Namiestnictwa.
Czyżek Marcin, właściciel piekarni.
Dr. Czyżewicz Adam, lekarz.

Dajewski Mieczysław, c. k. radca skarbowy.
Dattner Herman, kupiec.

Dąbkowski Stanisław, inżynier kolei Karola Ludwika.
Deryng Władysław, kasyer gal. Tow. kredyt. ziemsk.
Deskur Jan, kandydat notaryalny.
Deyczakowski Frańciszek, urzędnik rach. c. k. Namiestnictwa.
Dębicki Jan, słuchacz praw.
Dębicki Ludwik, urzędnik techniczny Wydziału kraj.
Długoszewski Bolesław, inżynier cywilny.
Dobrowolski Henryk, komisarz c. k. kraj. Dyr. skarbu.
Dobrzański Sas Leon, urzędnik ruchu kolei państw.
Dorożewski Napoleon, radca c. k. kraj. Dyr. skarbu.
Drahokaupil Jan, starszy inżynier Namiestnictwa.
Drągowski Zygmunt Stanisław, właściciel realności.
Drogoń Kazimierz, słuchacz praw.
Dr. Drohojowski Jan hr., sekretarz Banku krajow.
Drozdowski Ludwik, starszy inżyn. kolei Karola Ludw.
Dr. Dulęba Bronisław, sekretarz Wydziału kraj.
Duniewicz Edmund, radca Sądu kraj.
Durski Antoni, kier. naucz. Tow. gimn. „Sokoł".
Durski Jan, asystent głównej Kasy krajow.
Durski Władysław, funkcyonaryusz Wydziału kraj.
Ks. Dutkiewicz Szymon, proboszcz w Poddębiu.
Dyduszyński Gustaw, auskultant sądowy.
Dydyński Leon, inżynier kolei Karola Ludw.
Dyrdoń Paweł, inżynier Wydziału kraj.
Dzieduszycki Leon hr., urzędnik gal. Tow. kred. ziemsk.
Dzieślewski Władysław, inżynier adjunkt kolei Kar. Ludw.
Dziewoński Jan, subjekt handlowy.
Dr. Dziędzielewicz Antoni, adwokat krajowy.
Dzikowski Alfred, kupiec.
Dzikowski Andrzej, słuchacz farmacyi.
Dziubakiewicz Adolf, pedel uniwersytetu.
Dziubaniuk Józef, inżynier Magistratu.

Dr. **E**rlich Dawid, lekarz.
Eminowicz Stanisław, pomocnik handlowy.
d'Endel Karol Emil, oficyał Dyr. skarbu.
Enders Antoni, kupiec.
Engel Kazimierz, inżyn. asyst. Wydziału kraj.
Epler Karol Edward, inżynier adjunkt kolei Karola Ludw.
Epstein Herman, kupiec.
Ettinger Eliasz, kupiec.
Exner Waleryan, kontrolor Dyrekcyi poczt i telegrafów.

Feder Maurycy, urzędnik pocztowy.
Dr. Feigel Longin, lekarz.
Feliński Feliks, właśc. magaz. krawieckiego.
Dr. Finkel Ludwik, docent uniwersytetu.
Dr. Fiszer Xawery, komisarz koncept. Magistratu.
Frank Mieczysław, rewident kolei Karola Ludw.
Franz Karol, właściciel gipsarni.
Hr. Fredro Jan Aleksander, właściciel dóbr.
Früauff Antoni, urzędnik pocztowy.
Früauff Wojciech tapicer.
Frydrych Edward, kupiec.
Dr. Fuchs Frańciszek, dentysta.

Gabel Henryk, słuchacz praw.
Gadoliński Ludwik, buchhalter firmy Iwanicki.
Gajewski Wiktor, kontrolor pocztowy.
Gamota Aleksander, słuchacz seminaryum naucz.
Gamota Michał, praktykant Tabuli krajowej.
Garan Ignacy, asystent pocztowy.
Garczyński Frańciszek, urzędnik Banku galic.
Gaudia Edward, adjunkt kolei Karola Ludwika.
Gąsiorowski Ferdynand, rewident galic. Kasy oszczędności.
Geyer Robert, subjekt handlowy.
Gigel Jan, kupiec.
Gizowski Teodor, urzędn. Tow. oficyalistów prywatnych.
Glixelli Juliusz, urzędnik Banku hipot.
Godlewicz Bolesław, urzędnik Magistratu.
Goldberg Emanuel, akademik.
Dr. Goldmann Bernard, poseł na Sejm kraj., kasyer gal. Banku kredyt.
Gołogórski Hieronim, urzędnik Magistratu.
Goos Władysław słuchacz praw.
Dr. Górski Feliks, sekretarz Prokur. skarbu.
Górski Jan, urzędn. gal. Kasy oszczędn.
Götzlik Jakób, nadzorca konserwacyi szlaku kolei Kar. Ludw.
Grabowska Marya, nauczycielka.
Gross Emil, słuchacz praw.
Gross Ferdynand, cukiernik.
Gross Oskar, kandydat adwokatury.
Grotowski Józef, pomocnik aptekarski.
Gubrynowicz Władysław, księgarz.
Gudiens Antoni, kupiec.
Gustowicz Maryan, subjekt handlowy.
Gutkowski Stanisław, słuchacz politechniki.

Hachlewski Ludomir, rzeźnik.
Hahn Wiktor, słuchacz filozofii.
Brn. Halbritter Władysław, adjunkt Tabuli kraj.
Hammermann Joachim, słuchacz weterynaryi.
Hanczakowski Michał, słuchacz farmacyi.
Haniszewski Karol, litograf.
Hanke Frańciszek, handlowiec.
Hansel Arnold, słuchacz praw.
Harasimowicz Ludwik, adept sztuki dramatycznej.
Harasimowicz Piotr, artysta-rzeźbiarz.
Hauptmann Frańciszek, adjunkt kolei Karola Ludwika.
Hauswald Edwin, technik.
Hay Szymon, farmaceuta.
Heintsch Piotr, urzędnik kolei państw.
Hellwig Edward, kupiec.
Hempel Maksymilian, zecer.
Hendrich Leopold, oficyał pocztowy.
Dr. Hensel Adam, centralny inspekt. kolei Karola Ludw.
Dr. Heppé Tadeusz, koncep. kraj. Dyr. skarbu.
Heppen Wacław, techn. urzędn. Wydziału kraj.
Hermatnik Erazm, budowniczy.
Herter Adolf, przemysłowiec.
Herzer Maurycy, koncep. kraj. Dyr. skarbu.
Herzmanek Leon, c. k. kapitan rachunkowy, właściciel dóbr.
Hettesch Edmund, kancelista Sądu wyższego.
Hillenbrand Waleryan, księgarz.
Hładek Frańciszek, handlowiec.
Hładyłowicz Włodzimierz, słuchacz praw.
Hnatkiewicz Włodzimierz, majster krawiecki.
Hochfeld Henryk, inżynier adjunkt kolei Karola Ludw.
Hodak Walenty, zarządca drukarni „Kuryera Lwowskiego“.
Hofmokl Stanisław, urzędnik gal. Kasy oszczędn.
Hołowiecki Władysław, słuchacz praw.
Hornung Jan, inżynier cywilny.
Hoszowski Justyn, oficyał rachunk. kraj. Dyr. skarbu.
Hreniak Joachim, zecer.
Hroboni Kazimierz, majster ciesielski.
Hryniewicz Bruno, urzędnik Dyr. poczt i telegraf.
Hubel Jan, urzędnik galic. Tow. kred. ziemsk.
Huber Maksymilian, słuchacz politechniki.
Huczyński Bolesław, słuchacz praw.
Dr. Hückel Władysław, koncypient Prokur. skarbu.

Ibjański Wacław, inżynier cywilny.
Ihnatowicz Jan, magister farmacyi.
Ilgner Klemens, przedsiębiorca budowy.
Immeles Filip, właściciel dóbr.
Issakowicz Antoni, urzędnik Banku ormiańskiego.
Iwanicki Józef, mechanik.
Iwanicki Karol, słuchacz politechniki.

Jabłonowski Jerzy, koncep. Wydziału krajow.
Jabłonowski Józef, starszy kasyer głównej Kasy pocztowej.
Jachimecki Wojciech, kupiec.
Jadowski Kazimierz, adjunkt gal. Tow. kredyt. ziemsk.
Jahl Erazm, handlowiec.
Jahl Ignacy, kupiec.
Jahn Emil, prywatysta.
Jakubowski Jan, urzędnik Tabuli.
Jampoler Filip, właściciel dóbr.
Janikowski Władysław, urzędnik rach. Wydziału kraj.
Janikowski Leon, zegarmistrz.
Jankowski Józef, inżynier Wydziału krajowego.
Jankowski Kazimierz, inżynier Wydziału kraj.
Janowicz Krzysztof, kupiec.
Janowski Józef Kajetan, architekt.
Jaremowicz Wiktor, sekretarz Tow. wzaj. pomocy „Rodzina".
Jarocki Maryan, inżynier kolei Karola Ludw. w Krakowie.
Jarosiewicz Kazimierz, prakt. konc. kraj. Dyr. skarbu.
Jarzyna Jan. jubiler.
Jasieniuk-Obertyński Stanisław, auskultant sądowy.
Jawornik Kazimierz, inżyn. asyst. Wydziału kraj.
Jełowiecki Kazimierz, słuchacz praw.
Jerzabek Ferdynand, akademik.
Jędrzejowski Konstanty, urzędnik koncept. Wydziału kraj.
Dr. Jendl Teodor, lekarz.
Jolles Emil, zarządca składu piwa pilzneńskiego.
Jonasz Maurycy, bankier.
Jung Kazimierz, asystent kolei Karola Ludwika.
Jurowicz Bernard, starszy inżynier kolei Karola Ludwika.
Jütes Zofia, żona kupca.

Kaczorowski Antoni, pensyon. inspekter kolei państwowej.
Kaczyński Tomasz, współwłaściciel Zakładu ogrodniczego.
Kalmus Teodor, akademik.
Kamieniobrodzki Alfred, architekt.
Kamieński Edmund, kandydat adwokatury.

Kamieński Stanisław, prakt. koncept. kraj. Dyr. skarbu.
Kampel Leon, ukończony technik.
Kapłański Bronisław, słuchacz filozofii.
Karatnicki Włodzimierz, c. k. elew leśnictwa.
Kasparek Jan, słuchacz praw.
Kasprzycki Piotr, inżynier kolei państwowej.
Kaszyński Walery, kasyer galic. Kasy oszczędn.
Kattner Frańciszek, zarządca drukarni „Dziennika Polskiego“.
Kauczyński Adam, subjekt handlowy.
Kauczyński Antoni, adjunkt sądowy w Obertynie.
Kędzior Andrzej, inżynier Wydziału krajow.
Dr. Kicki Tytus, lekarz.
Kienzler Edmund, adjunkt podatkowy.
Kiernig Frańciszek, prakt. konc. kraj. Dyr. skarbu.
Kiselka Karol, właściciel dóbr.
Kiszelka Karol, komisarz Magistratu.
Klein Robert, właściciel browaru.
Kleindienst Michał, nauczyciel.
Kleiner Herman, inżynier adjunkt kolei Karola Ludwika.
Klicmann Frańciszek, słuchacz weterynaryi.
Klimowiczowa Aniela, właścicielka Zakładu ogrodniczego.
Klimowiczowa Domicela, właścicielka realności.
Klimowiczowa Henryka, właścicielka Zakładu ogrodniczego.
Kluska Stanisław, maszynista kolei Karola Ludwika.
Knapowa Marya, obywatelka.
Kobylański Tadeusz, słuchacz politechniki.
Koch Rudolf, rewident rachunk. kraj. Dyr. skarbu.
Kohmann Feliks Karol, naczelnik biór pomocn. kolei państw.
Dr. Kohn Józef, adwokat krajowy.
Konaszewski Józef, słuchacz politechniki.
Korczyński Józef, słuchacz praw.
Korosteński Zygmunt, kandydat adwokat.
Koranowicz Jan, buchhalter firmy „Winiarz“.
Korwin Mieczysław, ukończony słuchacz filozofii.
Korytko Adam, urzędnik krak. Tow. wzaj. ubezp.
Korytko Stanisław, kandydat adwokat.
Kostecka Olga, żona kupca.
Kostecki Bolesław, kupiec.
Kostecki Platon, literat.
Kostecki Kaspary, obywatel, krawiec.
Kostkiewicz Józef, typograf.
Kostrzewski Romuald, urzędnik Magistratu.
Kossak Stefan, urzędnik Banku krajow.
Kościelecki Adam, politechnik.

Kotik Jan, drukarz.
Kotkowski Józef, inżynier Wydziału kraj. w Buczaczu.
Kowalski Mieczysław, urzędnik Banku krajow.
Kozakiewicz Leon, urzędnik Banku krajow.
Kozakiewicz Włodzimierz, słuchacz praw.
Kozłowski Adam, przemysłowiec.
Kozłowski Stanisław, kantorzysta.
Köhler Stanisław, kupiec.
Krach Jan, przedsiębiorca.
Krajewski Albin, subjekt handlowy.
Kreutz Edward, introligator.
Kriegseisen Józef, urzędnik techn. Namiestnictwa.
Krimmer Rudolf, kupiec.
Krise Jan, zegarmistrz.
Krogulski Seweryn, urzędnik Wydziału kraj.
Kropiński Władysław, nauczyciel
Kropiowski Karol, właśc. magazynu krawieck.
Dr. Krosiński Włodzimierz, adwokat krajowy.
Dr. Krówczyński Żegota, c. k. radca zdrowia, prezes „Sokoła“.
Krumpholz Tadeusz, subjekt handlowy.
Krzepowski Wacław, słuchacz politechniki.
Krzyszkowski Stefan, subjekt handlowy.
Krzysztofowicz Alfred, prywatysta.
Krzyżanowski Jozef, mechanik Zakładu kulpark.
Krzyżanowski Kazimierz, inżynier Magistratu.
Krzyżanowski Stanisław, subjekt handlowy.
Kubala Alfons, nadinżynier kolei Karola Ludwika.
Dr. Kucharski Piotr, lekarz.
Kuczabiński Wincenty, introligator.
Kudelski Tomasz, architekt.
Kulczycki Władysław, urzędnik gal. Kasy oszczędn.
Dr. Kulczycki Włodzimierz, weterynarz.
Kulczycki Zygmunt, urzędnik Prokur. skarbu.
Dr. Kulikowski Wiktor, kandydat adwokat.
Kułakowski Kazimierz, inżynier.
Kunicki Antoni, budowniczy.
Kuschée Tadeusz, słuchacz politechniki.
Kwiatkowski Henryk, urzędnik Tabuli krajowej.
Kwiatkowski Romuald, nauczyciel.

Lang Erazm, adjunkt budownictwa c. k. poczt i telegrafów.
Lang Justyn, urzędnik galic. Tow. kredyt. ziemsk.
Langer Andrzej, inspektor kolei Karola Ludwika.
De Latour Jan, rewident kolei Karola Ludwika.

Dr. Lebedowicz Emil, sekundaryusz szpitala powszechn.
Lebenstein Kazimierz, urzędnik Zakładu kredyt. ziemsk.
Lechowicz Ludwik, słuchacz praw.
Lederer Franciszek, inżynier adjunkt kolei Karola Ludwika.
Letnik Maurycy, sekretarz Banku włościańsk.
Lewakowski Aleksander, sekretarz Banku hipot.
Lewicki Tadeusz, profesor gimnaz.
Lewicki Wiktor, asystent rach. wyższego Sądu
Lewicki Jan, słuchacz praw.
Lickendorf Jan, fabrykant powozów.
Dr. Lilien Adolf, współwłaściciel kantoru.
Dr. Lilien Edward, adwokat krajowy.
Dr. Lilienfeld Zygmunt, kandydat adwokatury.
Linhardt Wilhelm, rewident kolei Karola Ludwika.
Linie Eliasz, właściciel dóbr.
Lisowski Maryan, dentysta.
Littich Aleksander, weterynarz krajowy.
Liwery Władysław, pomocnik handlowy.
Lögler Antoni, inżynier kolei państw.
Dr. Löwenstein Natan, kandydat adwokat.
Lubowicz Maksym, em. dyrektor urz. pomoc. kraj. Dyr. skarbu.
Ludwig Kazimierz, słuchacz praw.
Ludwig Michał, prywatysta.
Ludwig Mikołaj, kupiec.
Luft Jakób, kupiec.

Łonicki August, słuchacz praw.
Łuczakowski Stanisław, adjunkt gal. Tow. kredyt. ziemsk.
Dr. Łuczkiewicz Kazimierz, sekretarz Prokur. skarbu.
Łuszczkiewicz Napoleon, inżynier.
Łuszczyński Zygmunt, nauczyciel.

Machan Edward, inżynier-mechanik.
Magnowski Dominik, zarządca więzień Sądu karnego.
Majewski Aleksander, urzędnik kolei państw.
Malinowski Erazm, rządca szpitala powszechnego.
Malisz Eugeniusz, słuchacz politechniki.
Dr. Małachowski Godzimir, adwokat krajowy.
Dr. Małaczyński Aleksander, urzędnik Banku krajowego.
Małecki Feliks, urzędnik sądowy.
Małecki Władysław, urzędnik sądowy.
Mamczura Józef, nauczyciel.
Mamczyński Adam, urzędnik rachunk. Wydziału kraj.
Mann Rudolf, kupiec.

Mańkowska Jadwiga, wdowa po sekretarzu sądowym.
Mańkowski Władysław Maryan, dyrektor szkoły muzycznej.
Marcinkiewicz Kazimierz, urzędnik kolei państw.
Marek Stanisław, prywatysta.
Dr. Margasz Władysław, kandydat adwokat.
Markowski Ludwik, sędzia.
Dr. Maryański Aleksander, adwokat krajowy.
Marynowski Edward, urzędnik gal. Banku kredyt.
Maślanka Marcin, inżynier cywilny.
Matlas Karol, właść. magazynu krawieck.
Matyśkiewicz Wawrzyniec, właściciel realności.
Mayer Aleksander, słuchacz praw.
Mayer Henryk, kupiec.
Mazur Dawid, fotograf.
Mazurkiewicz Jan, urzędnik kolei Karola Ludwika.
Medyński Kazimierz, akademik.
Meisenhelter Jan, obywatel.
Menda Władysław, urzędnik gal. Kasy oszczęd.
Menkes Henryk, subjekt handlowy.
Merger Herman, restaurator.
Dr. Merunowicz Józef, c. k. radca zdrowia, protomedyk.
Merunowicz Teofil, poseł na Sejm kraj., sekretarz Rady pow. lwowskiej.
Miączyński Kazimierz, prywatysta.
Miączyński Piotr, urzędnik Banku hipot.
Mikuli Karol, artysta-muzyk.
Miller Maryan, komisarz Magistratu.
Milski Aleksander, redaktor „Śmigusa“.
Miłaszewski Erazm, rewident kolei Karola Ludwika.
Minasiewicz Antoni, słuchacz praw.
Miśniakiewicz Włodzimierz, urzędnik gal. Tow. kredyt. ziem.
Mitter Rajmund, słuchacz praw.
Mochnacki Edmund, prezydent miasta Lwowa.
Modes Aleksander, inżyn asyst. kolei Karola Ludw.
Mokrzycki Stanisław, rzeźnik.
Monné Michał, cukiernik.
Moniak Karol, nauczyciel.
Morawiecki Józef, kandydat adwok.
Morawiecki Maciej, słuchacz politechn.
Mossakowski Władysław, adjunkt urzędu podatk.
Moszyński Tadeusz, akademik.
Motylewski Stanisław, rzeźnik.
Mrazek Bronisław, właściciel realności.
Mroczkowski Leon, słuchacz politechniki.

Dr. Mukowicz Edward, lekarz.
Muszyński Grzegorz, urzędnik Magistratu.
Müller Artur, komisarz Domen i lasów.
Müller Ignacy Karol, konces. budowniczy.
Müller Władysław, słuchacz praw.

Nagel Bernard, inżynier asyst. kolei Karola Ludwika.
Nanowski Zdzisław, praktykant konc. Wydziału kraj.
Nartowski Frańciszek, pocztmistrz w Narajowie.
Nawrocki Józef, koncepista kraj. Dyr. skarbu.
Nechay Adolf, słuchacz praw.
Neumann Józef, zarządca drukarni Pillera.
Dr. Neumann Rudolf, koncypient Prokurat. skarbu.
Neusser Edward, urzędnik podatk.
Dr. Neusser Gustaw, dyrektor Zakładu kulpark.
Niedzielski Antoni, rewident rachunk. Wydziału kraj.
Niegłos Hieronim, słuchacz filozofii.
Dr. Niementowski Stefan, asystent politechniki.
Nierenstein Maurycy, bankier.
Niewiadomski Ludwik, urzędnik prywatny.
Nittmann Karol, starszy inspektor podatkowy.
Nizieniecki Edward, subjekt handlowy.
Nowicki Poray Eugeniusz, urzędnik Magistratu.
Nowicki Grzegorz Aleksander, asyst. rach. Dyr. skarbu.
Nowicki Ignacy, nauczyciel.
Nowicki Wilhelm, nauczyciel.
Dr. Nurkowski Feliks, adwokat krajowy.

Olearczyk Antoni, subjekt handlowy.
Olszewski Maryan, właść. Zakładu gimnast. w Warszawie.
Dr. Opolski Wiktor, lekarz.
Opuchlak Emil, przemysłowiec.
Opuchlak Ludwik, kupiec.
Osada Michał, komisarz Dyr. skarbu.
Osiadacz Wiktor, urzędnik gal. Kasy oszczędn.
Ostaszewski Bronisław, słuchacz praw.
Dr. Ostaszewski-Barański Kazimierz, redak. „Dziennika Polsk.“.
Ostrowski Jan, inżynier adjunkt kolei Karola Ludwika.
Ostrowski Dezydery, słuchacz filozofii.

Padewski Józef, urzędnik Banku kraj.
Padlewicz Frańciszek, adjunkt górnictwa.
Dr. Pajączkowski Józef, komisarz powiatowy.
Dr Pająk Józef, adwokat krajowy.

Palmstein Roman, profesor gimnaz.
Panenka Eustachy, urzędnik techn. Namiestnictwa.
Panenka Ludwik, słuchacz politechniki.
Panenka Władysław, inżynier Magistratu.
Papée Bolesław, urzędnik Wydziału krajowego.
Dr. Papée Fryderyk, skryptor Biblioteki uniwersyt.
Parnas Józef, akademik.
Dr. Pawlikowski Kazimierz, adwokat kraj. w Podhajcach.
Pawłowski Jan, pomocnik handlowy.
Pawłowski Tytus, urzędnik Namiestnictwa
Dr. Paździera Karol, adwokat krajowy.
Perier Henryk, artysta-rzeźbiarz.
Petryński Ludwik, słuchacz filozofii.
Piasecki Eugeniusz Witold, akademik.
Piasecki Jan, urzędnik krak. Tow. wzaj. ubezp.
Piasecki Władysław, słuchacz weterynaryi.
Piątkowski Frańciszek, prywatyzujący.
Dr. Piątkowski Józef, kandydat adwokat.
Piątkowski Wiktor, nadekspedyt. kolei Karola Ludwika.
Pick Abraham, księgarz.
Pieniążek Jarosław, administrator „Gazety Narod.“.
Pietruski Zygmunt, prywatyzujący.
Dr. Piętak Leonard, rektor uniwersytetu.
Dr. Pilat Władysław, koncep. Prokur. skarbu.
Dr. Pilat Tadeusz, profesor uniwersytetu.
Piotrowski Jan, rewident rach. wyższ. Sądu kraj.
Piwocki Władysław, sędzia powiatowy w Mostach.
Pižl Jan, radca Namiestnictwa.
Platowski Stanisław, właść. magazynu krawieck.
Plohn Ludwik, właściciel biura dzienników.
Dr. Pluciński Michał, prymaryusz Zakładu kulpark.
Południewski Antoni, oficyał rachunk. Namiestnictwa.
Pordes Bernard, właściciel księgarni polskiej.
Porębski Gustaw, urzędnik techn. Wydz. kraj.
Hr. Potocki Artur, właściciel dóbr.
Pracki Witold, słuchacz filozofii.
Dr. Prochaska Antoni, adjunkt kraj. archiwum aktów grodzkich.
Przorn Zygmunt, budowniczy.
Przygodzki Janusz, słuchacz praw.
Przysiecki Ludwik, ukończony słuchacz filozofii.
Przyszlak Antoni, właść. Zakładu litograficznego.
Purschka Eugeniusz Ritter von, urzędnik Namiestnictwa.
Puzdrowski Korneli, nadinżynier kolei państwowej.

Dr. Raciborski Aleksander, profesor uniwersytetu.
Raciborski Ludwik, nadinżynier Wydziału kraj.
Radzikowski Franciszek, urzędnik kraj. Dyr. skarbu.
Ramski Wiktor, prezydent Sądu obwodow. w Brzeżanach.
Rastawiecki Jan, kandydat notaryalny.
Rauch Joel, technik.
Rawski Kazimierz, praktykant techn. Namiestnictwa.
Rebczyński Władysław, kusztosz Muzeum przemysł.
Reiner Antoni, komisarz Namiestnictwa.
Dr. Reiss Albert, adwokat krajowy.
Reizes Natan, kupiec.
Rewakowicz Henryk, redaktor „Kuryera Lwowskiego".
Rewakowicz Jan, słuchacz praw.
Riedl Edmund, kupiec.
Riedl Jan, kupiec.
Rodowicz Wacław, kandydat notaryalny.
Dr. Rogalski Aleksander, adwokat kraj.
Rogawski Karol, technik.
Rollowa Wilhelmina, żona c. k. kapelmistrza.
Romanowicz Tadeusz, członek Wydziału krajowego.
Romanowski Ignacy, wiceprezydent Magistratu.
Romer Adam, urzędnik Namiestnictwa.
Rosenbaum Leopold, urzędnik kolei państw.
Dr. Rosner Ignacy, lekarz miejski.
Dr. Roth Maurycy, adwokat krajowy.
Rottersmann Karol, nadinspektor gorzelniany.
Rozmarynowicz Teofil, naczelnik galic. bukow. oddziału Tow. wzaj. ubezp.
Rudziewicz Antoni, rzeźbiarz.
Dr. Ruebenbauer Fryderyk, starszy radca Prokurat. skarbu.
Rychwicki Bazyli, urzędnik Banku „Slavia".
Rzepiński Stanisław, profesor gimnazyalny.

Sadowski Ostroróg-Stefan, kor. gal. Tow. kredyt. ziemsk.
Sahanek Karol, asyst. Dyr. poczt i telegrafów.
Sanocki Władysław, kadydat adwokatury.
Sanojca Józef, ukończony filozof.
Dr. Stella Sawicki Jan, lekarz.
Dr. Schaff Szymon, adwokat krajowy.
Schayer Emil, słuchacz weterynaryi.
Schayer Eugeniusz, pomocnik handlowy.
Schayer Karol, kupiec.
Schiller Antoni, kandydat notaryalny.
Schilling Walenty, dzierżawca hotelu warszawskiego.

Schleinowa Klara, żona urzędn. Banku krajow.
Schmidt Józef, inżynier kolei Karola Ludwika.
Schmidt Józef, urzędnik Wydziału krajowego.
Schneider Józef, prywatysta.
Schneider Adam, słuchacz praw.
Schneider Dezyderyusz, aptekarz.
Schneider Zygmunt, profesor gimnaz.
Schönfeld Dawid, właściciel dóbr.
Schreyer Karolina, nauczycielka języka francuskiego.
Schubuth Gustaw, pomocnik handlowy.
Schulz Juliusz, c. k. kapitan.
Schummer Izaak H., właściciel dóbr.
Schuster Józef, kupiec
Schuster Juliusz, dyrektor tramwaju lwowskiego.
Schwarz Hugo, słuchacz praw.
Dr. Schweizer Karol, adwokat krajowy.
Sedlaczek Wiktor, towarzysz drukarski.
Setti Karol, przełożony oddziału technicznego Namiestn.
Seyfried Kamil, słuchacz praw.
Sieczka Andrzej, słuchacz praw.
Dr. Sielski Feliks, lekarz.
Dr. Ks. Siemieński Jan, literat.
Dr. Siemiradzki Józef, docent uniwersytetu.
Siennicki Antoni, akademik.
Silberstein Adolf, optyk.
Simon Fryderyk, pomocnik handlowy.
Dr. Skałkowski Tadeusz, poseł na Sejm kraj., adw. kraj.
Dr. Skowroński Zygmunt, adwokat krajowy.
Skrowaczewski Kazimierz, słuchacz praw.
Skrzyński Witold, prywatysta.
Skupniewicz Józef, profesor gimnazyalny.
Skwarczyński Władysław, urzędnik techn. Namiestnictwa.
Słojowski Józef, subjekt handlowy.
Słoniński Władysław, dyrektor kolei państw.
Smereczyński Frańciszek, słuchacz politechniki.
Smoleński Maryan, majster blacharski.
Smutny Jan, urzędnik gal. Tow. kredyt. ziemsk.
Dr. Smutny Karol, lekarz pułkowy.
Dr. Sokal Maksymilian, adwokat kraj.
Sokal Henryk, właściciel kantoru.
Sokołowski Antoni, profesor szkoły realnej.
Sokołowski Jakób, komisarz powiatowy.
Solecki Albin, kupiec.
Dr. Sołowij Tadeusz, adwokat krajowy.

Sołtys Tadeusz, koncypient Magistratu.
Dr. Sopotnicki Julian, adjunkt sądowy w Mostach.
Sozański Michał, asystent politechniki.
Sroka Józef, słuchacz politechniki.
Dr. Stachiewicz Teofil, lekarz.
Stachurski Floryan, dyetaryusz Dyr. poczt i telegrafów.
Stadtmüller Ludwik, właść. realności, restaurator.
Stanek Frańciszek, właściciel dóbr „Wiszenka".
Stanisławski Karol, nauczyciel.
Starak Jan, radca cesarski.
Starzecki Frańciszek, introligator.
Dr. Steczkowski Jan, kandydat adwokat.
Steifer Maryan, inżynier adjunkt kolei Karola Ludwika.
Stein Józef, pomocnik handlowy.
Steingraber Robert, inżynier adjunkt kolei Karola Ludw.
Stroiński Frańciszek, typograf.
Stromenger Jan, kupiec.
Stromwasser Salamon, słuchacz praw.
Strusiński Józef, urzędnik krak. Tow. wzaj. ubezp.
Strzelbicki Sylwery, inżynier asyst. kolei Karola Ludw.
Strzelecki Kazimierz, słuchacz filozofii.
Strzembosz Stanisław, likwidator kraj. składów publicznych.
Strzyżowski Józef, urzędnik Banku krajowego.
Sulimierski Zygmunt, asystent kolei Karola Ludw.
Süssermann Maksymilian, obywatel.
Sydor Wilhelm, kupiec.
Syniewski Wiktor, słuchacz politechniki.
Syroczyński Leon, inżynier górniczy Wydziału kraj.
Szatkowski Henryk, urzędnik krak. Tow. wzaj. ubezpieczeń.
Szelestak Bronisław, prawnik.
Szczyrkowski Gejza, nauczyciel ludowy.
Szeremeta Józef, oficyał Magistratu.
Szmitt Stanisław, dyetaryusz Wydziału krajow.
Szulakiewicz Zygmunt, urzędnik gal. Kasy oszczędn.
Dr. Sztembardt Celestyn, lekarz.
Szymonowicz Maryan, asystent rachunk. Namiestnictwa.
Szyjkowski Władysław, właściciel drukarni „Gaz. Narod."
Śliwiński Jan, właściciel fabryki organów.
Świechło Władysław, profesor seminaryum nauczyc.
Dr. Świątkiewicz Michał, lekarz.
Świątkiewicz Mieczysław, słuchacz agronomii.
Świtalski Erazm, kontrolor pocztowy w Wadowicach.

Dr. Tabaczyński Stanisław, adwokat krajowy.
Talko Kazimierz, słuchacz politechniki.
Tannenbaum Wilhelm, restaurator.
Targoński Feliks, urzędnik firmy „Clayton & Schuttleworth".
Targoński Paulin, buchhalter firmy „Clayton & Schuttleworth".
Tempiński Maryan, subjekt handlowy.
Thullie Maxymilian, profesor politechniki.
Teodorowicz Kazimierz, technik.
Dr. Till Ernest, profesor uniwersytetu, adwokat kraj.
Titz Tytus, koncepista Dyrekcyi skarbu.
Tobiasz Dawid, farmaceuta.
Todschindler Albin, dyrektor Związkowej drukarni.
Torosiewicz Edward, prywatysta.
Töpfer Karol, komisarz kraj. Dyr. skarbu.
Töpfer Michał, prakt. koncept. kraj. Dyr. skarbu.
Toth Dyonizy, urzędnik krak. Tow. wzaj. ubezp.
Troskolański Tadeusz, ukończony filozof.
Trzcieniecki Stanisław, oficyał c. k. głównej Kasy krajowej.
Turek Juvenalis, auskultant sądowy.
Tuszyński Karol, właściciel bióra spedycyjnego.
Tyblewicz Wiktor, urzędnik Wydziału krajowego.
Tyrowicz Jerzy, literat, współpracownik „Gaz. Nar.".

Ujejski Apolinary, kandydat adwokatury.
Urban Konstanty Jan, pomocnik handlowy.
Usiekniewicz Kazimierz, kierownik „Sokoła" w Wadowicach.

Dr. Viebig Henryk Edward, doktor filozofii.
Dr. Vogel Aleksander, współredaktor „Gaz. Narod."
Voss Konrad, dyrektor Zakładu gazowego.

Walcher Ryszard, starszy kontrolor telegrafu.
Waldmann Aleksander, słuchacz praw.
Walichiewicz Mieczysław, rymarz.
Wallek Alojzy, urzędnik gal. Tow. kred. ziemsk.
Walsleben Teodor, tapicer.
Walter Karol, praktykant rachunk. Namiestnictwa.
Wannenmacher Ludwik, urzędnik krak. Tow. wzaj. ubezp.
Wasilkiewicz Eugeniusz, inżynier adjunkt kolei Kar. Ludw.
Waśniewski Stanisław, subjekt handlowy.
Ważny Jan, kupiec.
Wczelak Józef, właściciel fabryki stolarskiej.
Wczelak Frańciszek, właściciel fabryki stolarskiej.
Weigle Adam, prywatysta.

Weinreb Maurycy, urzędnik browaru Lilienfelda.
Weintraub Izaak, słuchacz politechniki.
Wencek Juliusz, urzędnik krak. Tow. wzaj. ubezp.
Werber Tobiasz, złotnik.
Wex Adolf, nadinżynier kolei państwowej.
Wiewiórski Jan, aptekarz.
Dr. Wiktor Jan, lekarz miejski.
Wilkosz August, urzędnik rachunk. wyższ. Sądu kraj.
Winiarz Ignacy, budowniczy.
Winiarz Jan, prokurzysta gal. Banku hipot. w Tarnopolu.
Wirski Marceli, oficyał głównej Kasy kraj.
Witkowski Władysław, inżynier adjunkt kolei Kar. Ludw.
Włoszyński Edmund, przemysłowiec.
Włoszyński Ferdynand, urzędnik Magistratu lwow.
Wójcicki Stanisław, inżynier Namiestnictwa.
Dr. Wojciechowski Tadeusz, profesor uniwersytetu.
Wojciechowski Stanisław, kupiec.
Wojciechowski Zygmunt, rytownik.
Wojtyński Stanisław, majster blacharski.
Woliński Mikołaj, ogrodnik.
Wolisch Zygmunt, subjekt handlowy.
Dr. Wollerner Jakób, koncypient adwokacki.
Wolski Frańciszek, notaryusz.
Wolski Wacław, inżynier-mechanik.
Womela Adam, sekretarz Dyrekcyi poczt.
Wonsch Karol, słuchacz praw, urzędnik telegrafu.
Wojczyński Roman, kupiec.
Wojowski Kazimierz, praktykant koncept. Magistratu.
Woźniak Jan, litograf.
Wszelaczyński Szczepan, słuchacz praw.
Wszelaczyński Władysław, artysta-muzyk.
Wyderka Paweł, retoucher.
Wysiatycki Emil, ukończony słuchacz praw.
Wysocki Józef, nadinżynier kolei Karola Ludwika.

Zabrzewski Kurzeja Roman, słuchacz farmacyi.
Zach Jakób, słuchacz praw.
Zacharjewicz Julian, profesor Politechniki.
Zacharyasiewicz Walery, właściciel kantoru.
Zagórski Frańciszek, przedsiębiorca.
Zajączkowski Liberat, redaktor „Szczutka“.
Zajączkowski Władysław, profesor Politechniki.
Zawadzki Zygmunt, inżynier kolei Karola Ludwika.
Zdobnicki Stanisław, inżynier kolei Karola Ludwika.

Zeńczak Władysław, koncep. Wydziału krajowego.
Zeńczuk Wincenty, urzędnik gal. Kasy oszczędn.
Zielonka Ludwik, sekretarz Kółek rolniczych.
Ziembicki Gwalbert, przedsiębiorca budowy kolei.
Zieńkiewicz Kazimierz, właśc. realności, urzędnik Magistratu.
Zienkowicz Bolesław, subjekt handlowy.
Zima Frańciszek. dyrektor gal. Kasy oszczędn.
Zimmermann Artur, urzędnik rach. Wydziału krajowego.
Znamirowski Frańciszek, profesor gimn. w Jaśle.
Zontak Władysław, kusztosz muzeum im. Dzieduszyckich.
Zubczewski Ludwik Antoni, ukończony słuchacz filozofii.

Żydkiewicz Józef, leśnik.
Dr. Źródłowski Ferdynand, profesor Uniwersytetu.
Żaak Henryk, nauczyciel szkoły przemysłowej.
Żelechowski Jerzy, właść. centralnego Biura ogłoszeń.
Żmudziński Frańciszek, urzędnik gal. Kasy oszczędn.
Dr. Żuliński Józef, profesor semin. naucz. żeńskiego.

W roku 1891 przystąpili do Towarzystwa następujący członkowie:

w Styczniu:

Barański Emil, inżynier kolei państwowych.
Biliński Zygmunt, słuchacz praw.
Holzer Józef, kupiec.
Janikowski Stanisław, przedsiębiorca budow.
Dr. Kętrzyński Wojciech, dyrektor biblioteki im. Ossolińskich.
Krzyżanowski Roman, inżynier kolei państwowych.
Leistina Joachim, właściciel dóbr Uhrynkowce.
Łopatiak Jan, nadinżynier kolei Karola Ludwika.
Manaczyński Józef, słuchacz praw.
Mank Władysław, subjekt handlowy.
Mazur Józef, nauczyciel gimnazyalny.
Dr. Rosenzweig Leon okulista.
Spędakowski Antoni, c. k. Radca Sądu krajowego karnego.
Stankiewicz Emil, słuchacz praw.
Steigelfest Gabryel, urzędnik kantoru „Stroh“.
Stroner Władysław, ukończony słuchacz filozofii.
Szałkiewicz Jan, subjekt handlowy.
Szołginia Kazimierz, urzędnik krakowsk. Tow. wzaj. ubezp.

Szymański Antoni, magister farmacyi.
Szyszkowski Bolesław, lustrator domen i lasów.
Tyrowicz Ludwik, rzeźbiarz.
Wysocki Ferdynand, zarządca c. k. urzędu loteryjnego.

w Lutym:

Dr. Berlstein Izydor, adwokat krajowy.
Buynowski Włodzimierz, urzędnik Wydziału krajowego.
Doryk Roman, słuchacz praw.
Dydacki Tomasz, nauczyciel gimnazyalny.
Dydacka Marya, żona nauczyciela gimnazyalnego.
Górski Tadeusz Antoni, pomocnik handlowy.
Grollé Jan, urzędnik filii Zakładu kred. dla handlu i przem.
Hild Jan, c. k. radca Namiestnictwa.
Hubel Antoni, auskultant sądowy.
Kiszakiewicz Tadeusz, słuchacz politechniki.
Kosacz Kajetan, słuchacz praw.
Kubala Ludwik, profesor gimnazyalny.
Lerski Jan, obywatel.
Lewicki Julian, adjunkt gal. Tow. kredyt. ziemskiego.
Libański Bernard Edmund, inżynier asyst. Politechniki.
Milski Władysław, typograf.
Mironowicz Marja, wdowa po lekarzu pułkowym.
Nieniewski Władysław, słuchacz politechniki.
Nowakowski Antoni, pocztmistrz w Gajach.
Dr. Obmiński Stanisław, koncypient adwokacki.
Papée Władysław, aptekarz.
Pawłowski Władysław, inżynier kolei Karola Ludwika.
Pohorecki Michał, pomocnik handlowy.
Romaszkan Józef, urzędnik Kasyna narodowego.
Sienkiewicz Jan, kalkulant Magistratu.
Wiśmierski Józef, słuchacz filozofii.

w Marcu:

Alexandrowiczówna Aniela.
Altenberg Rozalia.
Blauthowa Zofia.
Czerszykówna Marya.
Drexler Ignacy, kupiec.
Gostyńska Władysława.
Hirsch Ludwik, c. k. asystent głównej kasy kraj.
Jampolerowa Aurelia.

Jaszczurowski Tadeusz, słuchacz politechniki.
Kamińska Teresa, wdowa po kasyerze kolei Kar. Lud.
Kędzierska Wanda.
Królikowski Mag. Stanisław, profesor szkoły weterynaryi.
Lewicka Jadwiga, żona urzędnika kolei Kar. Ludw.
Lielien Ernest Leon, słuchacz praw.
Łuczkiewiczówna Wanda.
Mally Frańciszek, pomocnik handlowy.
Pelczarski Tadeusz, słuchacz filozofii.
Peter Karol, pomocnik handlowy.
Pierożyński Tadeusz, c. k. praktykant konceptowy skarbu.
Redlówna Otylia.
Romański Stanisław, prof. gimn. Frańc. Józefa.
Stahlberger Julia.
Strzelecka Marya.
Sykutowski Ludomir, profesor gimnazyalny.
Wysłouchowa Marya.